

GAZETA POLSKA

WARUNKI PRENUMERATY:

ROZCZNIĘ: w Brazylii 14\$000, do Argentyny 6 pezów, do Ameryki Północnej i do Europy 3 dolary. Numer pojedynczy 400 rejsów.

WARUNKI OGŁOSZEN

Drobne ogłoszenia do 3 cm. wysokości (jeden łam) 1 raz 3\$000, 2 razy 5\$000, 3 razy 7\$000, 6 razy 12\$000. Większe ogłoszenia po 600 rejsów (urzędowe 1\$000) za 1 cm. jednołam. W teście 100 proc. drożej. Roczne ogł. 50 proc. zniżki Ogłosz. tylko za gotówkę.

ADRES dla LISTOW I PRZESYŁEK PIENIĘŻNYCH
[„Vale Postal” i „Carta com Valor”.]

Gazeta Polska, Curitiba - Parana, Caixa Postal B

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

m.osci się przy ulicy Conselheiro Laurindo No. 6.
[blisko Uniwersytetu Parańskiego.]

Gazeta wychodzi raz na tydzień, zawsze w środę.

Wydawca: Franciszek Wochnik.

Redaktor: Ignacy Sklarski

Nr. 20

Kurytyba, Sroda dnia 16 Maja 1928

Rok XXXVII

WYSTAWA KRAJOWA W POZNANIU.

Na dużych przestrzeniach miasta Poznania wreszcie intensywna praca nad budową wielkich gmachów powszechnej wystawy krajowej, która w roku 1929 ma przed oczyma całego kulturalnego świata przedstawić wyniki dotychczasowej pracy oswojonej polski. Niewielu ludzi cenia należycie znaczenie tego na ogromną skalę zakrojonego dzieła narodowego. Cały wyteżony trud nad podźwignieniem fundamentów narodowego przedsięwzięcia odbywa się jakby poza świadomością szerokiej opinii. Żywa zainteresowanie obejmuje jedynie nieliczne kółka przemysłowe, rolnicze, rządowe, gdy tymczasem zapal dla tego dzieła całej opinii kraju jest tak samo potrzebny do jego tworzenia, jak pieniądź, jak cegła i wapno. Dopiero bowiem wówczas, gdy należy efekt powszechnej wystawy krajowej stanie się ambicją wszystkich obywateli, będzie ona w należytym tego słowa znaczeniu czynem narodowym, odzyska i zrozumianą przez wszystkich epopeją pokojowej pracy.

Jak dotychczas energii inicjatorów i kierowników nie mrozi objętość, wystarcza im pomoc i zainteresowanie organizacji przemysłowych, rolniczych, przyjazne stanowisko miast, poparcie rządu, oraz niekłamany entuzjazm, który żywi dla wystawy Poznań. To też praca wreszcie w wszystkich dziedzinach. Wydział budowlany przygotował już we wszystkich szczegółach plan wzniesienia „miasta wystawy” i jest całkowicie przygotowany do wiosennej kampanii budowlanej. Już obecnie zresztą pracuje się na trzy zmiany nad budową wielkiej hali A, kryjącej 7,500 m. powierzchni Dnia 1-go marca, podjęto prace budowlane we wszystkich większych obiektach, a więc przedwzrostem: hali dla ciężkiego przemysłu o powierzchni 9,800 m. kw., hali dla przemysłu włókienniczego wraz z westybulum i głównym portalem oraz głównej bramy, która obejmie przestrzeń 210 m. Wielka ta budowla pomieści liczne biura, fryzjernerie, lazienki, pokaz Czerwonego Krzyża, kantory i t. p. Równocześnie wyrastać będzie cały szereg mniejszych budynków wystawowych. Wedle nakreślonego planu pracy, budowa gmachów wystawowych ma być ukończona 1-go października r.b.

Środki na te cele, dzięki gwarancji miasta Poznania, uruchomione są w drodze otwartego kredytu w Banku gospodarstwa krajowego. Niezależnie od tego wpływają już udziały z tytułu rozpisanej wystawy narodowej, która pomyslna jest w ten sposób, że wszystkie samorządy miejskie i powiatowe uwzględniają w swych budżetach na rok b. i rok 1929 pewne kwoty na rzecz funduszu powszechnej wystawy krajowej, obracające się w granicach pół do półtora procent ogólnego budżetu. Poza tem szereg banków i przedsiębiorstw przemysłowych wypłacił już poważniejsze sumy na cel wystawy. Poważny udział wielkich organizacji życia przemysłowego w finansach wystawy świadczy, jak duże znaczenie przywiązują one do wystawy, widzą w niej nie tylko potężny czynnik propagandy na rzecz wytwórczości polskiej, ale również skuteczny środek pobudzenia polskiego eksportu, oraz rozszerzenia rynku wewnętrznego. Górnośląski Związek górniczo hutniczy zadeklarował na razie milion złotych, a centralny Związek polskiego górnictwa, przemysłu, handlu i finansów, zobowiązał się zebrać 2 miliony złotych. Organizacje rolnicze reprezentujące najważniejszą gałąź rodzimej produkcji rozumieją doskonale, że

powszechna wystawa krajowa, może skutecznie pobudzić możliwości rozwojowe rolnictwa, to też czynią starania, aby godnie wystąpić na wystawie, tembardziej, że oczy obcych gości przedewszystkiem na ten dział będą z uwagą zwrócone. Opracowano więc regulamin, oraz warunki dla wystawców rolnych i już obecnie napływają liczne zgłoszenia producentów rolnych.

Dział kultury i sztuki wraz z działem wychowania fizycznego, sportów i higieny, stanowić będzie tę część wystawy, którą zarówno dyrekcja, jak i kółka zainteresowane odczuły najtroskliwszą opieką. Urzeczywistnienie pełnych połotu projektów w tym dziale, uzależnione jest w dużej mierze od pomocy rządu. Ze względów ekonomicznych, postanowiono działy te pomieścić w dwóch wielkich gmachach uniwersyteckich, których budowę rozpoczęto w bezpośrednim sąsiedztwie terenów wystawowych. O ile gmachy nie będą w szybkim tempie wykończone należyte zorganizowanie tego działu jest nie do pomyślenia. Jeszcze w r. 1927 rząd wstawił do budżetu na ten cel 400,000 zł., lecz kredyt ten do dziś dnia nie jest uruchomiony. Obecnie sprawą tą zainteresował się osobiście Prezydent Rzeczypospolitej to też jest nadzieja, że prace nad wykończeniem gmachów będą rychło podjęte.

Poszczególne ministerja czynią daleko idące przygotowania, aby w należytym sposób wziąć udział w wystawie, czego dowodem fakt, że suma kredytów, jakich zażądały na ten cel wynosi 12 milionów zł., a że nie jest to suma wygórowana, dowodzi tego choćby fakt, że Polski udział w ostatniej wystawie sztuki stosowanej w Paryżu, kosztował rząd około 900,000 zł., a skromny pokaz na wystawie w Konstancji wyniósł milion złotych. Cały budżet powszechnej wystawy krajowej pomyślany z prawdziwie wielkopolską oszczędnością obraca się w granicach 15 milionów złotych i ambicją dyrektora jest nieprzekroczenie tej sumy. Wystawa nie korzysta z bezpośrednich subsydjów państwowych, a więc rezygnuje z góry z tej pozycji, która stanowiła fundamenty finansów wszystkich większych wystaw światowych.

KRONIKA KRAJOWA

Kurytyba.

FRACHTY KOLEJOWE BĘDĄ ZNIŻONE O 42 proc. Deputowany federalny ze stanu Parany Dr. Plinio Marques zawiadomił telegraficznie P. Prezydenta stanu Dra Affonsa Camargo, że na konferencji Ministra Komunikacji z dyrektorami kolei S. Paulo Rio Grande postanowiono zmniejszyć o 42 proc. frachty kolejowe (opłaty transportowe).

NIEZWYKŁY, ALE SKUTECZNY STRAJK. Kurytybscy kupcy, oburzeni, że ich wystawy sklepowe z trudem i kosztem urządzane dla rodzin kurytybskich, zajmują stale i dostęp do nich tamują tak zwani „almofadnie” i na ich słuszne reklamacje szyderstwem lub grubiaństwem odpowiadają, postanowili nie otwierać swych wystaw, a równocześnie zwrócili się

z zażaleniem do p. szefa policji.— Strajk i zażalenie skutek p.żądany odniosły.

Energiczny szef policji, jakim się od pierwszej chwili objęcia swego wysokiego urzędu okazał p. Dr. Artur Santos, uznał słuszność zażalenia i aby położyć kres dalszym wybrykom zidjociałych almofadiniów, kazał strzec wystaw specjalnie w tym celu wydelegowanym agentom policyjnym.

TERMIN DO SKŁADANIA DEKLARACJI W SPRAWIE PODATKU DOCHODOWEGO KONCZY SIĘ Z DNIEM 1-go CZERWCA b. r. Delegat fiskal dla stanu Parany zawiadomiał wszystkich interesowanych że termin do przedkładania deklaracji, o podatku dochodowym, które mają być wypełnione stosownie do istniejących przepisów i przedkładane Sekcji podatkowej przy ulicy Conselheiro Barradas Nr. 107 w Kurytybie, KONCZY SIĘ Z DNIEM 1 CZERWCA BR.

Kontrybent, który do tego dnia nie przedłożył deklaracji o swych dochodach podlegać będzie przymusowemu urzędowemu zbadaniu jego dochodów i karze pieniężnej (milionie) w wysokości 60 proc. od podatku dochodowego, jaki mu zostanie wymierzony, co nas api zaraz po ukończonym terminie tj. począwszy od dnia 2 czerwca br.

W sekcji podtkowej, powyżej wskazanej, otrzymają kontrybucji wszelkie informacje, jakoteż potrzebne do tego celu formularze (bezpłatnie).

Zwracamy na to uwagę naszych Sz. Czytelników.

SAMOBÓJSTWO PORUCZNIKA STRAŻY POŻARNEJ. Dnia 8 maja br. po południu odebrał sobie życie wystrzałem z karabinu w koszarach straży pożarnej przy ul. Ebano Pereira porucznik tejże straży Veriano Passos. Przyczyną samobójstwa miały być niefortunne operacje handlowe i sumienność tych, z którymi samobójca prowadził interesy handlowe Dnia 3 bm. miał zapłacić się żantowi straży pożarnej Janowi Costiano poważną sumę 40 kontów, czego jednak uskutecznić nie mógł. To prawdopodobnie było główną przyczyną samobójstwa, chociaż zupełnie mylnie pojętą, gdyż żyjąc mógłby był jeszcze z długów się wyplątać, zaś odbierając sobie życie skrzywdził swoich dłużników i na sierocwo i ciężkie życie skazał żonę i córeczkę.

Brakło mu wiary w Boga i siły do przewyciężenia trudności życiowych. Gdyby wszyscy ludzie tak pojmowali życie i z niem połączone obowiązki i przeciwności, to co trzeci mniej więcej człowiek powinienby sobie życie odbierać. A rzecież inaczej nas uczy i nakazuje nasza wiara.

SZCZURY W KURYTYBIE, KTÓRE NAPADAJĄ. W redakcji „Gazeta do Povo” opowiadał przed kilku dniami p. Mojżesz Paciornik, mieszkający w domu

Henkego przy ulicy Dr. Pedrosa, że w pobliżu jego domu istnieje lasek bambusowy, w którym gnieździ się lub czasowo przebywa mnóstwo szcurów ogromnych i niebezpiecznych, które są pląga wszystkich przy tej ulicy położonych domów.

Nie są to szcury zwyczajne, ale: tak duże, że zagryzają koty a nawet napadają na dzieci. Jeden z takich szcurów ukąsił w nocy podczas snu 12-letniego synka p. Paciornika, który musiał zwołać lekarza i zaaplikować chłopca iniekcje.

Szcury, powiada słusznie „Gazeta do Povo” są przemieszczalniami ciężkiej choroby, zwanej po japońsku „Sodoku”, wykrytej w Japonii i zaznaczonej w Brazylii przez Dra Carlosa Chagasa. W Kurytybie zdarzyły się już 3 wypadki tej choroby.

„Gazeta do Povo” zwraca na te szcury uwagę dyrektora Zdrowia Publicznego, a my ostrzegamy przed nimi naszych rodaków i zalecamy im tepnie skuteczne tych niebezpiecznych szkodników.

KRÓLOWA STUDENTÓW UNIWERSYTETU PARAŃSKIEGO wybrana została ponownie na rok bieżący panna Rosinha Pinheiro Lima.

Dr. Palumbo

w portach, Narodowego Departamentu Zdrowia w Rio de Janeiro
KLINIKA MEDYCZNA
Choroby dziecięce. Kanaly moczowe. Choroby kobiece.
Hydrocele — Leczenie radykalne, szybkie, gwarantowane, bez operacji i bez bólu.
Dr. Palumbo, od 9 — 11 przed południem w aptece Riedel (farmacia Moderna) ul. S. Francisco róg ul. Barão do Serro Azul

Parana

MIASTO PALMAS ZNISZCZONE PRZEZ HURAGAN Burza, która nawiedziła dn. 9 bm. w nocy Kurytybę, i wyrządziła jej nieznaczne stosunkowo szkody, była tylko malutką cząstką huraganu, który w tym samym dniu przeleciał nad miastem Palmas, położonym w południowo-zachodniej stronie Parany, w pobliżu granicy ze stanem Santa Catharina, i wyrządził w niem straszne spustoszenie. Niedokładne, lakoniczne wiadomości telegraficzne, nadesłane z Palmas zaznaczają, że orkan zburzył wiele domów, wiele z nich porwał i przeniósł na inne miejsce, wiele osób zasyłał, mnóstwo poranił. Z krótkich tych wiadomości i telegramu wysłanego przez miejscowego delegatę policji do Szeffa policji wnioskować należy, że orkan ten stał się dla miasta Palmas prawdziwą katastrofą, wyrządzając mu ogromne szkody materialne, a także powodując liczne ofiary w mieszkańcach.

MNICH-OSZUST W MUNI-CYPIUM S. MATHEUS. W miejscowości Quarteirão Passo do Meio pojawił się przed dwoma miesią-

ROMANS HISTORYCZNY
OJCIEC GAPON
Bojownik o Wolność
Powieść, którą się czyta z nadzwyczaj wielkiem zainteresowaniem od początku aż do końca. Wydana w zeszytach z kolorowymi okładkami. Blisko 1000 stron dużego formatu.
Cena za całość 15.000
Wysyłamy tylko po otrzymaniu pieniędzy (franco)
Adresować:
„GAZETA POLSKA”
Curitiba — Parana Brasil
Caixa postal B

cami niejaki João Ferreira Müller podający się za wysłannika m. m. João Maria i głoszący, że posiada możliwość leczenia wszelkich chorób. Ma się rozumieć znalazł wiele łatwowni, zacofanych ludzi, którzy tłumnie udawali się do niego po cudowne lekarstwa i środki na wszelkie zło im dokuczające. Oszust wyłudzał od nich pieniądze, dając im w zamian lekarstwa i recepty na choroby fizyczne i moralne — lekarstwa i rady szkodliwe, recepty bezwartościowe. Po zastosowaniu jego lekarstw i sposobu leczenia zmarło dwoje dzieci, 6 letni synek wdowy Anny Amazonas i 14 letnia wychowanka Marji Joanny Ferreira z Rio das Pedras. Ponadto uprawiał także innego rodzaju łotrostwa. W domu, w którym mu dano gościnę, zniszczył i unieszczęśliwił córkę gospodarza Jordana Leala, którą namówił do potajemnego poślubienia go i z której zrobił następnie swoją kochankę. Chciał także zniszczyć dwie 14 letnie dziewczęta Marję Mazepę i Leonorę Ferreira dos Santos, przyrzekając im, że się z nimi ożeni, czemu na szczęście przeszkodziło aresztowanie go.
W czasie rewizji dokonanej w jego mieszkaniu znalazła policja wiele innych dowodów jego oszukańczego, zbrodniczego postępowania. Dla zbadania przyczyn śmierci osób przez niego leczonych wyjechał na miejsce lekarz policyjny Dr. Józef Nauffal.
Wykrycie i uwięzienie tego bandyty zawdzięczać należy energii delegata policji w S. Matheus, kapitana Uriasa Martinsa.

Santa Catharina
EKSPLOZJA MOTORU NA AEROPLANIE LATECOERE NR. 26. Z Florianopolis donoszą, że dn. 7 bm. o godz. 7.40 rano na aeroplanie kompanji Latecoere Nr. 26 przewożącym podróżnych z Rio de Janeiro, nastąpiła eksplozja motoru w pobliżu fortecy Santa Catharina odległej od Florianopolis o 100 kilometrów.
Pilot Delaunay, chociaż silnie poparzony i raniiony tym niespodziewanym wybuchem, zdołał utrzymać aeroplan w równowadze i spuścić się z wysokości 600 metrów na wysokość 50 metrów, skąd

Na zimę tylko prawdziwe piwo „Bock” z Atlantyki!

samolot spadł na ziemię, gdyż pilot utracił przytomność skutkiem odniesionych ran.

Pasażerowie aeroplanu, dziennikarz Manoel Bernardino i operator kinowy Antonio Ferreira, którzy w podróży towarzyszyli pilotowi Delaunayowi wyszli cało z tej katastrofy.

Dzielnego pilota umieszczono w szpitalu, gdzie powoli przychodzi do zdrowia. — Samolot został lekko uszkodzony.

RZĄD STANOWY PŁACI SWOJĄ DEUGI. Rząd stanowy przesłał bankierom londyńskim sumę potrzebną do amortyzowania procentów i kosztów pośrednictwa od pożyczek dokonanych na rzecz stanu Santa Cathariny w latach 1909 i 1911, których termin płatności przypada w czerwcu br.

Sao Paulo

INAUGURACJA DROGI KOLEJOWEJ RIO — SÃO PAULO. Dnia 6 bm. została oddana do publicznego użytku nowo zbudowana droga kolejowa międzystanowa Rio de Janeiro — São Paulo. W uroczystości tej wzięli udział, prezydent Republiki p. Dr. Washington Luiz, prezydent stanu S. Paulo Dr. Julio Prestes, przedstawiciele najwyższych izb prawodawczych federalnych i przedstawiciele władz federalnych i stanu S. Paulo.

— Dnia 10 bm. zdarzył się na tej drodze pierwszy wypadek samochodowy, w miejscu zwanym Serra do Mar, gdzie samochód firmy Hudson, wiozący trzech pasażerów, wywrócił się i spowodował śmierć jednego z podróżnych Tobiasza Mello M galhães'a, dyrektora Towarzystwa asekuracyjnego angielsko-południowo amerykańskiego. Inni pasażerowie zostali poranieni. — Mechanik Mastro Giacomo na samochodzie, zwanym „barata Zugatti“ odbył dn. 11 bm. próbny bieg szybkości na tej drodze i przebiegł ją w 5 godzinach i 52 minutach, z których godzinę i 43 minuty spotrzebował na obowiązkowe przystanki.

WIELKI GRĄD spadł dnia 10 bm. w miejscowości Parangaba, w municypjum Tatuhy i zniszczył tak plantacje kawy i bawełny, że z całych krzewów pozostały tylko gołe pręty.

Rio Grande do Sul
WIELKIE POKŁADY WĘGLA. odkryto w municypjum Lagoa Vermelha w miejscowości Sanandura. Węgiel kamienny znajduje się tam w wielkiej ilości na powierzchni ziemi.

DEPUTOWANYMI FEDERALNYMI na ostatnio przeprowadzonych wyborach zostali wybrani pp. Dr. João Neves da Fontoura i Augusto Pestana, a pp. generała Cypriana da Costa Ferreira, dziennikarza Otela Rose, Fryderyka Gomesa i Mauricia Cardoso wybrano deputowanymi do Kongresu stanowego.

Rio de Janero
PODWOJNY ZBRODNIARZ. Z Rio donoszą, że policja 28 go dystryktu uwięziła na stacji Marechal Hermes sierżanta wojska Manoela Gravata, należącego do sztabu wojskowego, który zniszczył czternastoletnią córkę wdowy Karoliny N. a następnie zamordował ją kilku pchnięciami sztyletem. Gravata jest żonaty i oskarżony o wiele innych zbrodni.

BURZENIE WZGORZA MORRO DO CASTELLO. W obecności P. Prezydenta Republiki, prefekta stolicy p. Antonia Prado i przedstawicieli wszystkich władz stanowych i federalnych rozpoczęło na nowo burzenie wzgórz Morro do Castello, istniejącego w śródmieściu niedaleko Avenidy Rio Branco

Pracę tą zajmuje się 300 robotników, których liczba w najbliższym czasie osiągnie tysiąc.

WARJACKA JAZDA AUTOMOBILEM POWODUJE ŚMIERĆ JEGO WŁAŚCICIELA. Dnia 6 bm. podczas próby szybkości przygotowanej do wyścigów samochodów zwanych „baratami“, samochód Nr. 3,113 marki „Erskine“ pędzący w największej szybkości wpadł przy Avenidzie Vieira Souto na brzeg chodnika, skutkiem czego obręcz jednego koła spadła, powodując łukowe uderzenie auta o słup żelazny. Uderzenie było tak silne, że słup ten został wyrwany i przewrócony na ziemię.

Właściciel baraty p. Jose Peixoto Fortuna, który ją prowadził, został zabity na miejscu. Mechanik amerykański, który mu towarzyszył, został silnie pokaleczony. Został także ciężko poraniony student Oscar Nazareth, który w danej chwili przechodził tamtędy.

Pamiętaj o Twym przyjacielu w Polsce

Zrób mu przyjemą niespodziankę i każ nam wysłać do niego wielką powieść „Ojciec Gapon“.

Powieść ta wiele go zainteresuje a będzie ci wdzięczny na zawsze. Nadesłaj nam 15\$000 i 2\$000 na przesyłkę (—więc razem —17\$000) a my natychmiast wyślemy tę powieść do kraju do Twojego znajomego. Podaj adres dokładnie.

„Gazeta Polska“, Curityba Caixa B.

TELEGRAMY z całego świata

POLSKA. — Z Moskwy donoszą, że rząd sowiecki wręczył rządowi polskiemu protest z powodu dokonanego w Warszawie zamachu na życie sowieckiego komisarza handlowego przez rosyjskiego studenta Wojciechowskiego.

— Z Warszawy telegrafują, że na granicy polsko-rosyjskiej przyszło do poważnych zajść między strażą graniczną polską i sowiecką. Sowieccy żołnierze rzucili na polską straż kilka granatów ręcznych, które zabiły dwóch strażników, a wielu innych zranili.

Wynikną z tego powodu prawdopodobnie konsekwencje dyplomatyczne.

— Ze Lwowa (via Berlin) donoszą, że ludność Wołynia jest przerażona z powodu, że w pobliżu miast Dubna i Włodzimierza Wołyńskiego otworzyła się szeroko ziemia, a z otworów tak powstałych zaczęły wybuchać źródła gorącej wody, przy równoczesnym lekkim trzęsieniu ziemi.

— Donoszą z Paryża, że przybyło tam 200 polskich skautów, którzy dnia 7 bm. odwiedzili grób „Nieznanego Żołnierza“ i złożyli na nim wieniec.

— Z powodu usiłowanego zamachu na życie sowieckiego handlowego przedstawiciela, Lizariewa policja warszawska odbyła rewizję w Klubie Emigrantów Rosyjskich, w którym uwięziła 20 wybitnych osób.

— Na granicy polsko-litewskiej dokonano dn. 7 bm. wymiany więźniów politycznych polsko-litewskich, stosownie do umowy zawartej podczas konferencji w Królewcu.

— W Warszawie zmarł na udar serca sławny kompozytor muzyk Wertheim.

Śmierć jego nastąpiła podczas koncertu.

— Donoszą z Moskwy, że pełnomocny minister sowiecki w Warszawie wysłał do polskiego ministra spraw zagranicznych powtórną protest z powodu dokonanego na Lizariewa zamachu i z powodu obojętności władz polskich w organizacji służby emigracyjnej, której ofiarą padło wielu emigrantów rosyjskich. (Chodzi tu o działaczy antysowieckich, których, według zdania sowieców, Polska nie przesładuje na sposób sowiecki. P. R.)

W sprawie tej rząd sowiecki

zatrzeba sobie prawo działania, jakie za stosowne uzna.

— Z Warszawy telegrafują, że w kołach politycznych przypuszczają, jakoby zdrowie marszałka Piłsudskiego nie pozwoliło mu na dalsze kierowanie losami Państwa Polskiego i że prawdopodobnie z powodu tego nastąpi zmiana w obecnym gabinecie ministerjalnym i że wicepremier Dr. Bartel obejmie funkcje premiera, a generał Sosnkowski tekę ministra wojny.

(Wiadomość powyższą należy przyjąć z wielką rezerwą, może być bowiem zręcznym pociągnięciem politycznym przeciwników w bloku rządowego. P. R.)

— Z La Paz, stolicy Boliwii, donoszą, że polski inżynier Artur Poznański, który ma wziąć udział w Kongresie zorganizowanym przez Narodowe Muzeum Historyczne w Nowym Jorku, ogłosi wkrótce sprawozdanie ze swoich badań o tajemniczym jeziorze Pohopó, którego wody zniknęły w wirach.

P. Poznański ma także mówić o istnieniu ras, pochodzących od ludzi prehistorycznych, o odkryciu pewnej wyspy, której mieszkańcy używają broni i zwyczajów pierwotnych i o odkryciu czaszek pierwotnych ludzi na ziemi, dokołnanem w pobliżu jeziora Pohopó.

— Berlińskie dzienniki zapewniają, że choroba marszałka Piłsudskiego jest poważniejszą, niż się mówi. Zapewniają także te dzienniki, że lekarze zalecili marszałkowi dłuższy odpoczynek na wsi, a następnie podróż na wybrzeża Morza Śródziemnego.

(I tę wiadomość należy przyjąć z rezerwą. P. R.)

— Z Kowna donoszą, że termin Konferencji polsko litewskiego Komitetu Bezpieczeństwa ustalono na dzień 25 bm.

Dnia 12 bm. z okazji przybycia do Kowna delegatów polskich studenci litewscy urządzili burzliwie manifestację, które spowodowały interwencję policji. Policja rozprędziła manifestantów.

ROSJA. — Donoszą z Moskwy, że dnia 3 bm. przybyli tam król i królowa Afganistanu, przyjęci na dworcu kolejowym przez przedstawicieli rządu Kalenina, Czyczeryna i Litwinowa i miejscowe władze sowieckie.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że poraz pierwszy od czasu wymordowania rodziny cara Mikołaja II, odwiedza Rosję monarcha panujący.

Z okazji przybycia do Moskwy afganistańskiej pary monarszej miejscowa prasa sowiecka rozpoczęła silną kampanję przeciw Anglii.

„Izwestia“, organ rządowy, ogłosiła dn. 4 bm. artykuł komisarza ludowego dla spraw zagranicznych, Czyczeryna, w którym tenże nazywa walkę Afganistanu przeciw Anglii obroną swego kraju i wolności jego obywateli.

— Generał Michał Tukawski, dotychczasowy szef sztabu generalnego wojska sowieckiego został mianowany komendantem garnizonu w Petersburgu (Leningradzie.)

— Uwięzieni inżynierowie niemieccy staną przed sądem dn. 15 bm. Są oni oskarżeni o spisek przeciw bezpieczeństwu państwa rosyjskiego.

Ambasador niemiecki w Moskwie otrzymał od rządu sowieckiego kopję aktu oskarżenia.

RUMUNJA. — Według ostatnich wiadomości nadesłanych z Bukaresztu, sytuacja w Rumunii staje się z każdym dniem poważniejszą z powodu ruchu narodowego wieśniaków rumuńskich, którzy są zwołanymi objęcia tronu rumuńskiego przez księcia Karola, który wskutek woli zmarłego króla Ferdynanda i rządu rumuńskiego zmuszony był przed dwoma laty do zrzeczenia się swych praw do tronu rumuńskiego.

Donoszą również z Bukaresztu, że premier rządu Ventila Bratianu wydał energiczne zarządzenia, celem uniknięcia przejścia granicy rumuńskiej przez wysłańców księcia Karola, którzy wiozą do Ru-

munii od tego księcia instrukcje specjalne dla swych zwolenników. Spodziewano się ustąpienia obecnego rządu, lecz to nie nastąpiło na życzenie premiera, dlatego, aby nie okazać, że rząd ustąpił z obawy przed chłopami rewolucjonistami.

Powiadają, że premier Ventila Bratianu z własnej inicjatywy postanowił, aby naród sam wyraził swe życzenie komu chce powierzyć tron rumuński.

— Londyński dziennik „Daily Express“ potwierdza, że były następca tronu książę Karol, który znajduje się obecnie w Anglii postarał się, aby dwa aeroplany angielskie przygotowały się do podróży do Croydon celem rozrzucenie po całej Rumunii jego manifestu o gotowości objęcia tronu przez niego.

Władze angielskie dowiedziawszy się o tem na czasie, zakazały odlotu tym aeroplanom. Wobec tego książę Karol postanowił wysłać angielskiego agenta do Węgier, aby otrzymać pomoc wojsk węgierskich, ofiarowując Węgrom w zamian pomoc swoją dla rewizji traktatu zawartego w Trianon.

— Z Bekes Osabe w Rumunii, donoszą, że liczna grupa wieśniaków rumuńskich maszeruje na Bukareszt. Włóścian tych poprzedza mnóstwo samochodów. Rząd rumuński zalecił swym wojskom, aby starały się unikać wszelkiego starcia z wieśniakami.

— Dalsze wiadomości nadesłane z Bukaresztu donoszą, że przywódca ruchu włościańskiego, były minister Maniu, wydał manifest, w którym między innymi oświadcza, że naród rumuński jest najwyższą władzą, gdy chodzi o losy kraju i że naród ten, przedstawił przez większość wieśniaków, nfc niema wspólnego z pretensjami księcia Karola, lecz żąda tylko zniesienia systemu feudalnego (poddania) zaprowadzonego przez obecny rząd.

Nadmienia w końcu manifest, że postępowanie księcia Karola, wzywając pomocy Węgier, było niegodnym i dlatego nie może uzyskać poparcia włościan rumuńskich dla swych pretensji.

— Z Londynu donoszą, że książę rumuński Karol został wydalony z granic Anglii. Wysoki urzędnik policyjny przybył dnia 9 bm. do pałacu zamieszkiwanego przez księcia Karola i zawiadomił go, że jeżeli nie uczyni zadość żądaniu ministra spraw wewnętrznych, zostanie natychmiast przymusowo wywieziony z Anglii.

CHINY-JAPONJA. Z Pekina donoszą, że obserwatorzy wojskowi zagraniczni przebywający w Pekinie, rozważając postanowienie powzięte w ostatnich dniach przez dowódców japońskich, uważają je jako wypowiedzenie wojny Chinom przez Japonję.

Wiadomości, dotychczas niepotwierdzone, nadesłane z Szangaju, donoszą, że wojska japońskie znajdują się w pozycji odosobnionej i bardzo przykrej.

Te same wiadomości zawiadamiają, że w Tsinamfu spaliła się elektrownia, skutkiem czego miasto pozostawało dłuższy czas w ciemnościach, co ułatwiło chińczykom przecięcie linii kolejowej między Tsinamfu i Tsingtao w pobliżu Michui, przeszkadzając w ten sposób nadesłaniu posiłków japończykom.

Korespondent angielskiego dziennika „Daily Mail“ w Tien-Tsin zawiadamia, że generał japoński Iwakura na czele 1000 żołnierzy udał się z Tsingtan do Tsinamfu. Tamże udało się dn. 8 bm. 1500 żołnierzy z Dairen wraz z dwoma aeroplanami. W porcie Chinwag-Tao, na granicy Mandżurji, znajduje się 11 okrętów wojennych północno-amerykańskich.

— Telegrafują z Pekina, że rozpoczęła się wojna w Tsinamfu. Japończycy zniszczyli baraki chińskie przy użyciu kul armatnich wybuchowych, poczem wysłali chińczykom „ultimatum“, aby natych-

miast opuścili Tsinamfu, jakotż teren na przestrzeni 7 mil po obu stronach toru kolejowego, prowadzącego do Tsinamfu.

W odpowiedzi na to „ultimatum“ chińczycy rozpoczęli zacięte ataki. Japończycy zajęli drogę kolejową między Tsing Tao i Tsinamfu, zawiadamiając, że uczynili to wskutek napaści chińczyków.

Następne telegramy donoszą, że południowe wojska chińskie cofają się na południe i że japończycy rozbroili 3000 żołnierzy chińskich.

— Trwają w dalszym ciągu potyczki między japończykami i chińczykami na linii kolejowej Tsinamfu-Tsing Tao. Japończycy wysłali na plac boju 9 aeroplanów, brygadę artylerji i pięć kompanij piechoty dla wzmocnienia garnizonu swego w Tientsin.

— Rząd Nankinu wniósł do Ligi Narodów zażalenie przeciw postępowaniu Japonji.

Rezultat naszej grati-sowej loterji:

pod dozorem ks. Ss. Cebull

1 premja	Nr. 2624
2	225
3	1489
4	1797
5	608
6	574
7	1714
8	69
9	1724
10	54

50 PREMJI PO JEDNEJ SZOPCE BE GLEJEMSKIEJ

0347, 2578, 0153, 0588, 0806,
0061, 1687, 2934, 2471, 2680,
2101, 1289, 0227, 1360, 1361,
1482, 2483, 1189, 2461, 1804,
2347, 2196, 0656, 1664, 1043,
0648, 0293, 0843, 1089, 1453,
0461, 0766, 1159, 1570, 2894,
0639, 2690, 1908, 2587, 1719,
2802, 0971, 2669, 2743, 1254,
2382, 2212, 0439, 2243, 1335

50 PREMJI PO JEDNYM MO-DLITEWNIKU Z ŻŁOTYM BRZEGIEM I DOBRĄ OKŁADKĄ

1346, 1657, 2673, 1611, 2771
1674, 2985, 0995, 1668, 0635
2589, 2509, 2647, 1877, 2295
2193, 0188, 0382, 2432, 2081,
0264, 1849, 2458, 0417, 2435,
1368, 2026, 2092, 0025, 1900,
0828, 1976, 2655, 2069, 1323,
2044, 1680, 2198, 0647, 0578,
2728, 0111, 2225, 0280, 2571,
1820, 0189, 1169, 0510, 2998,

Premje doręczone będą tylko takim prenumeratom, którzy się ściśle zastosowali do ogłoszonych warunków tej loterji.

Tych, którzy nie wygrali, możemy pocieszyć wiadomością, że prawdopodobnie około Nowego Roku zrobimy znów taką loterję, z lepszymi jeszcze premjami. Więc prosimy ich, aby mieli nadzieję na następny raz.

Właściciele wszystkich poszczególnych numerów są zapisani w osobnej księce; przeto jest wykłuczony, aby ktoś, nie mając prawa do loterji a wygrawszy premję, oddał swój numer innemu prenumeratowi dla wydostania premji.

Cherpiecie na reumatyzm? Ciepłe kąpiele w ciepłej wodzie, w muskułach i nerwach? Zaczujcie bez straty czasu używać „Galenogalu“ lekarza angielskiego Dra Fryderyka W. Romano, który jest najlepszym lekarstwem, czyszczącym krew. Jest on najlepszym połączeniem naukowym reszli czyszczących krew i wzmacniających organizm i zupełnie nieszkodliwym. Możecie go używać całe n zaufaniem.

JUŻ MAMY PIWO „BOCK“

W tych dniach zaczął browar „Atlantica“ sprzedawać piwo, specjalnie sporządzone na czas zimny t. zw. „Bock“. To piwo i w tym roku udało się doskonale; jest bardzo smaczne i silne. Dostać można w sklepie „Bock“-ciemny i Bock-jasny. Szan. dyrekcji browaru za przesyłaną nam próbę uprzejmie podziękowanie.

Czego przyby nenci

Najrozmniejszą przyczyną przysporzenia dobrego sposobu wiania i długiego ryku fales kontynent merykański szybkiego zagarnięcia złota amerykańskiego do Europy gactwami. Oczywista wzięcia p ropejskich nergiczne, Niekórtzy polityczne Portugalji ny był w oją z tyłu żywoitniej które dzie wania no cie amery Jednak Europy Ameryce rzech kraj na ziemi nego bog To san sunku do krajów: A Francuzów Słowian. sylały i bardziej — a dzi też społe w Anglii że Anglii żywoitny kolonizac W sto je się, ni jakie str wskutek wątpliw rak i dz skiego Po ty czym ok kańskiem okres: p gów osad rza o w gromad rają się miejscu, na stałe wego ży Emigr wszyscy ropie: b gijne czy ustrój s znośne ne char europejs ców. W migranó którzy pragnęli na wólr Emigr siejszego Ameryk nych o zato na rozmiar wej i S Nasto Ameryk ameryk szczegó przestaj sto am widzi si nach z lej Am wie, wa z kleren jedną z budzeń

jakot z po obu prowa-

ultima- i zacięte proge ko- Tsinam- cynnili to ow.

noszą, że kie cofa- poniczycy chnifskich, ciągu po- mi i chif-

Tsinam- wysłali ow, bry- panji pie- garnizonu

nióst do przeci

grati- ni:

Cobull

- Nr. 2624
- 225
- 1489
- 1797
- 608
- 574
- 1714
- 69
- 1724
- 54

SZOPCE EJ

- 88, 0806
- 71, 2680
- 60, 1361
- 61, 1804
- 64, 1043
- 89, 1453
- 70, 2894
- 87, 1719
- 43, 1254
- 243, 1335

NYM MO- ZŁOTYM DBRA

- 111, 2771
- 668, 0635
- 377, 2295
- 432, 2081
- 417, 2435
- 025, 1900
- 069, 1324
- 647, 0578
- 280, 2571
- 510, 2998

będą tylko którzy się ogłoszonych

rygrali, mo- lomością za lo Nowego taką loteryj- mjami. Wic- nadzieję na

kich poszcze- a zapisani w to jest wyklu- mając prawa- wszy premj- memu prenu- stania premj-

yzym? Ozuje- uskulach lub ez straty ca- galu lekarza- leryka W. Ho- pszem lekar- krew. Jest on naukowym krew i wzmac- zupełnie nie- go używać

O „BOCK” zaczął brow- ac piwo, a na czas zim- o i w tym n- lej; jest bard- ac można w- i Bock-jasny, powaru za pr- zejme pod-

Czego szukali pierwsi przybysze na kontynencie amerykańskim.

Najrozmaitsze są przyczyny, które ściągały i ściągają do Ameryki przybyszów z całego świata. Jeżeli dzisiaj liczne rzesze emigracyjne nieci dobrobyt amerykański czy też sposobność łatwiejszego zarobkowania niż gdzieindziej, to w ciągu długiego okresu po odkryciu Ameryki fale wychodźców ze starego kontynentu ściągały na ziemię amerykańską przede wszystkim dla szybkiego i łatwego wzbogacenia się, zagarnięcia jaknajwiększej ilości złota amerykańskiego odszukania bajecznego „El Dorado” i powrotu do Europy ze zdobytymi bogactwami.

Oczywiście, na takie przedsięwzięcia puszczały się z krajów europejskich jednostki najbardziej energiczne, przedsiębiorcze i silne. Niektórzy przypuszczają, że upadek politycznego i społecznego życia Portugalji i Hiszpanji spowodowany był w znacznej mierze emigracją z tych krajów elementów najżywniejszych i najruchliwszych, które dzielnie zabrały się do budowania nowego życia na kontynencie amerykańskim.

Jednak i ci pierwsi przybysze z Europy przeważnie pozostali w Ameryce i nie powrócili do starych krajów, nawet po zdobyciu na ziemi amerykańskiej upragnionego bogactwa.

To samo powtarza się w stosunku do imigrantów z innych krajów: Anglo sasków, Irlandczyków, Francuzów, Skandynawów czy też Słowian. Te wszystkie narody wysłały i wysyłają za morze najbardziej przedsiębiorcze jednostki — a dzisiejsze ekonomiczne czy też społeczne niedomagania życia w Anglii niektórzy tłumaczą tem, że Anglja pozbyła się zbyt wielu żywotnych sił w swojej ekspansji kolonizacyjnej czy też emigracyjnej.

W stosunku do Polski nikt, zdaje się, nie zastanowił się jeszcze, jakie straty poniósł nasz stary kraj wskutek milionowej emigracji niewątpliwie najbardziej pracowitych rąk i dzielnych głów narodu polskiego.

Po tym pierwszym, awanturniczym okresie w pogoni za amerykańskim złotem, następuje inny okres: planowej kolonizacji i stałe go osadnictwa. Ludzie już nie marzą o wywiezieniu do Europy nagromadzonych bogactw, lecz starają się rozbudować dobrobyt na miejscu, na ziemi amerykańskiej i na stałe przystosować się do nowego życia.

Emigrowali więc do Ameryki ci wszyscy, którym dokuczali w Europie: bieda, prześladowania religijne czy też polityczne, klasowy ustrój społeczny, nakładający nieznosne więzy na najbardziej niezależne charaktery, militarizm rządów europejskich czy też ucisk zaborców. Wśród tej rzeszy stałych imigrantów nie brakło też ludzi, którzy nieśli zatargi z prawem i pragnęli zreformować swoje życie na wolnej ziemi amerykańskiej.

Emigracja ta trwa do dnia dzisiejszego, w mniejszym stopniu do Ameryki Północnej (z powodu znanych obstrzeżeń emigracyjnych), zato nabiera coraz poważniejszych rozmiarów do Ameryki Południowej i Środkowej.

Następnym szczeblem rozwoju Ameryki jest wytworzenie własnej amerykańskiej kultury. Europa, szczególnie po wojnie światowej przestaje imponować Ameryce. Czysto amerykański ruch kulturalny widzi się obecnie nie tylko w Stanach Zjednoczonych, lecz i w całej Ameryce Kacińskiej. Niewątpliwie, walka rządu meksykańskiego z kierem rzymsko-katolickim jest jedną z oznak ostatecznego wyso- budzenia się z pod wpływów euro- pejskiego religijnego centralizmu. O wojnę lub obojętne stanowi

sko wielu krajów amerykańskich w stosunku do Ligi Narodów jest również oznaką politycznej i kulturalnej samodzielności amerykańskiej.

Oczywiście, powstająca dopiero odrębna kultura Ameryki (a raczej dwie kultury: Ameryki Północnej i Ameryki Kacińskiej) jest dopiero w zarysku i nie nabrała jeszcze wybitnych i ściśle określonych znamion. Tworzenie się zaś odrębnej kultury amerykańskiej idzie w parze ze studjami nad przeszłością samej Ameryki. Starożytności amerykańskiej, antropologii i etnografji Ameryki, studja przyrodnicze, geograficzne czy też geologiczne na kontynencie amerykańskim nabierają coraz szerszego i większego rozmachu, interesują już nie tylko grono specjalistów, lecz coraz większe masy przeciętnej publiczności, a zarazem znajdują staranne poparcie zarówno ze strony rządów jak i społeczeństw amerykańskich.

Takie wszechstronne poznanie Ameryki, zarówno co do jej przeszłości jak i stanu obecnego, niewątpliwie znamienuje budzenie się własnej, czysto amerykańskiej kultury i stanowi jakby dopełnienie politycznej doktryny prezydenta Monroe: „Ameryka dla Amerykanów”.

PIERSI rozwinięte, wzmocnione i upięknione. Pasta Rosyjska Dr. G. Ricabala. Jedyne środki, który w przeciągu dwóch miesięcy zapewni rozwój i jedność piersi, bez szkody dla drzewa.

Zobaczcie świadectwa i uznania, które się znajdują przy pudełku.

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych aptekach, drogerjach i perfumerjach w Brazylii.

Do wiadomości: Cena jednego pudełka 12\$000, pocztą—polecony 15\$000.

Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro—Caixa postal N. 1742

Czarne światło i telewizja.

Po pracowniach i laboratorjach uczonych do onywuą się coraz to nowe wynalazki, które za lat kilkanaście zrewolucjonizują całą naszą technikę życia 20-go wieku.

Wśród tych cudów techniki, jakie produkują genialni wynalazcy, zasługują na szczególną uwagę telewizja czyli widzenie na odległość i noktowizja czyli widzenie w nocy.

Nad obydwoma wynalazkami pracuje w dzień i noc i dokonuje dziesiątek udanych eksperymentów młody uczonec szkocki John L. Baird. Już pierwszy jego eksperyment z widzeniem na odległość dokonany parę miesięcy temu na linii Londyn — Głaskow, zwrócił nań uwagę całego świata naukowego w Anglii. Eksperyment udał się doskonale, a udał się i ostatni jego eksperyment przeprowadzony przed paru tygodniami z aparatem telewizyjnym w New Yorku, za pomocą którego zademonstrował poraz pierwszy „widzenie poprzez Atlantyk”. W tej chwili funkcjonują już dwa telefony transatlantyckie na linii Londyn-New York i Londyn-Ottawa. Po zmontowaniu więc „elektrycznego oka” — jak na wano widzenie na odległość — będzie już niedługo można mówić i widzieć się z osobami przebywającymi po drugiej stronie Oceanu. Mianowicie na małym ekranie umieszczonym przed aparatem telefonicznym, pojawiać się będzie w chwili rozmowy, żywa podobizna i wszystkie ruchy osoby mówiącej z odległości... kilku tysięcy mil.

Ale na tem nie koniec. Ciekawość w tej chwili wzbudza w Anglii drugi wynalazek, niemal genialny: widzenie z odległości osób i przedmiotów, pozostających w kompletnej ciemności. Jest to noktowizja. Niedawno odbył się

taki niezwykle eksperyment. W mieście Leeds, odległym o 17 mil ang. od Londynu zasiadło pewnego wieczora w zupełnie ciemnym pokoju liczne, specjalnie na eksperyment zaproszone towarzystwo. W pewnym momencie wpadł do pokoju promienie niewidzialnego światła, t. z. „black light”. W tej samej chwili w jednym z mieszkań w Londynie, gdzie był umieszczony aparat telewizyjny, pojawił się na przyłączonym do ekranie, żywy obraz. W oślepiającym jasnym świetle ukazywały się jak żywe, postacie z Leeds.

Na czem polega ów genialny wynalazek? Wyobraźcie sobie małą cudowny aparat. Kryje się w nim utajona, potężna siła: niewidzialne promienie, owe tajemnicze — czarne światło, które poprzez ściany, poprzez lądy i morza przenika wszędzie gdzie zapragnie umysł niemi kierujący. „Elektryczne oko” aparatu telewizyjnego rozdziera ciemność, łowi tajemnicze przedmioty i ludzi, niewiadomych ich działania, i rzuca błyskawicznie na ekran telewizora. W ten sposób aeroplan zrywający w ciemnościach nocy, zostaje nornalnie wyłowniony, niewidzialnymi dla pilota promieniami i przerzucony w postaci żywego obrazu na ekran telewizora, znajdującego się w pracowni, czy laboratorji danego badacza. Można sobie wyobrazić, jakie — wręcz fantastyczne możliwości, robi ów wynalazek na polu praktycznych stosowań. Już w tej chwili rozprawia się nad fabrykacją pierwszego wynalazku tj. telewizji, przychem wre praca nad połączeniem telewizji z liniami telefonicznymi, tak, aby jednocześnie i w tym samym momencie przeprowadzić żywe obrazy i mowę.

Noktowizja obok telewizji, stanowi więc wynalazek, który pozwoli urzeczywistnić, w czasie najkrótszym, najsmielsze marzenia techników i otworzy przed nami wrota ku możliwościom, o których nie marzyli nasi ojcowie.

Romantyczne wyspy Maori i Kangaroo.

Australja jest, jak dotąd, mniej eksploatowaną, niż wiele innych krajów, i mało stosunkowo wiemy o jej licznych i urozmaiconych atrakcjach. Gdy mowa o Australji, przychodzą nam na myśl kangury oraz wielkie stada baranów, dostarczające wełny w wielkich ilościach, gdy tymczasem głównym powabem Australji jest jej doskonały klimat i egzotyczna piękność jej natury. Klimat Australji jest równie dobry, a może nawet lepszy, niż klimat Kalifornji lub Florydy, o którym zawsze tyle się mówi, a różnica temperatury między zimą a latem wynosi tylko 17 stopni Fahrenheita.

Ta wielka wyspa kontynentalna jest mniej więcej 25 razy większa, niż Zjednoczone Królestwo Brytyjskie wraz z Irlandją, a dorównywa pod tym względem Stanom Zjednoczonym. Ma ona w przybliżeniu 6 milionów ludności, podczas gdy Kanada liczy 9 milionów, a Stany Zjednoczone 118 milionów mieszkańców. Lecz eksport jest stosunkowo większy z Australji.

Wywóz wełny, o której już wspominaliśmy, doszedł w roku 1925 do 676 milionów funtów. Podróże do Australji odbywają się zwykle w jesieni lub z początkiem zimy, a odpłynąwszy linją kanadyjską z Vancouver, zatrzymujemy się dopiero przy wyspach Hawajskich, których noc tropikalne z gorącymi podmuchami wiatru, przesyconymi esencją cudownej flory podzwrotnikowej, i przepiękne sceny natury zostawiają na całe życie wspomnienia niezatarte i jedyne w swoim rodzaju.

Zachwycające są także wyspy Filipińskie i żaden na świecie ocean nie jest tak piękny, jak południowa

część oceanu Spokojnego. Wyspy tych, odległych o 8 dni drogi od Honolulu, jest 250, z czego 80 jest zamieszkanymi. Są one natury wulkanicznej i otoczone są rafą koralową. Wszystkie te piękne miejscowości znajdują się na drodze do Nowej Zelandji, gdzie okręt zatrzymuje się w Auckland, skąd wyrusza dalej do Australji. Amatorowie rzadkich fenomenów natury znajdują tu malownicze góry, fjarady, gejzery i źródła gorące.

Australja ma mnóstwo większych i mniejszych wspaniałych miast, a Melbourne i Sydney należą do bardziej nowoczesnych centrów handlowych. Sydney jest uważane za najlepszy port na całym świecie. Samo miasto jest bardzo piękne i posiada mnóstwo gmachów w stylu odrodzenia włoskiego, z epoki Tudorów, i gotyckim.

Jedyny w Brazylii Polski Skład Nasion
Witold Zagórowicz
Travessa Z. charias 5
Kurytyba — Parana

Z życia kolonji polskiej w Brazylii.

Szanowna Redakcja „Gazety Polskiej”

W niedzielę 29 kwietnia br. odbyło się w Araukarji zbranie Partji Polsko-Brazylijskiej Prezes p. Szylnas przedstawił rozwój i pracę Partji od założenia do obecnej chwili. Kilku członków w swych przemówieniach nawoływało do zgodnej pracy dla dobra ogółu. P. Jasiocha podkreślił ważność zadania Partji, zaznaczył też, że na fundamencie Partji powinien zbudzić si Związek Rolników założony przez p. Zd. Gayera. W nawiązaniu do ostatniego przemówienia p. Kuśnierkiewicz przedstawił krótko wyniki pracy organizacji rolniczych w Polsce i Dnii, i jakie korzyści może tutejszy kolonista osiągnąć przez współpracę w Związku Rolników. Następnie p. Szygalski mówił o przeróbce lnu uprawianego w okolicy.

Miejmy nadzieję, że myśli rzucone znajdą szerszy oddźwięk i zacznie się intensywniej pracować nad podniesieniem kultury rolnej. Obserwator.

GUARANY, dn. 19 — III — 1928 r.
Szanowny Panie Redaktorze!

Donosimy o obchodzie imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, który się odbył w dniu 19 tego marca br. na naszej linii Harmonia Nowa, w sali szkolnej Tow. św. Antoniego.

Dnia tego mieliśmy zaszczyt witać w naszych progach szkolnych naszego instruktora wszystkich szkół okręgu Guarany, pana Witolda Cieńskiego: O godzinie 10 tej rano sala szkolna zapełniła się po same brzegi licznym gronem gości oczekujących przyjazdu pana Witolda Cieńskiego, który nam przyrzekł w tym dniu wygłosić odczyt o Marszałku Józefie Piłsudskim. Dzieci szkolne, licznie zgromadzone zajęły swe miejsca w ławkach. P. nauczyciel

Wielka kolonizacja i parcelacja ziemi.

Jeżeli chcecie kupić ziemi dobrej do uprawy urodzajnej i dobrego herwalu (herbaty) i z pinjorami udawajcie się do niżej podpisanego byłego urzędnika przy Kolonizacji Urzędu Federalnego w Brazylii z kilkunastoletnią praktyką w tym zakresie. Ma do sprzedania i zakolonizowania wielki obszar *ziemi pierwszej klasy w Paranie* i innych. Ziemię sprzedaje po możliwie najniższej cenie. Jedyne znawca spraw kolonizacyjnych i parcelacji ziemi.

Zgłaszajcie się z zakupem i o prawdziwe informacje na adres: Albo: Colonia Eurides Cunha J. O. Esteves Colonizador M. J. Babirecki Cachoeirinha — Parana

Władysław Eibich nauczył kilku chłopców wierszy i ci je oddeklamowali przed licznym zgromadzeniem rodzicami jak i gośćmi.

Pan instruktor Cieński opowiedział nam, ku uczeniu pierwszego bohatera wskrzeszonej Polski, — naszego Wodza, Dziadka Józefa Piłsudskiego, cały przebieg życia tego bohatera, od młodości począwszy, jak całe swe życie poświęcił dla jednej idei; dla dobra i zwycięstwa Niepodległej Polski. Wykład swój zakończył pan Cieński okrzykiem: „Niech żyje Nasz Wódz, Marszałek Józef Piłsudski! I wyrwał się okrzyk entuzjastyczny z wszystkich piersi, jak jeden głos. „Niech żyje! niech żyje! niech żyje!” — poczem dzieci szkolne odpowiadały z nauczycielem hymn narodowy „Jeszcze Polska nie zginęła”, i kilka piosenek. Młodzi dorosła, tak kawalerowie jak i panienki, nie pozostając w tyle, zaśpiewała także kilka ładnych piosenek. Niektórych rozczuliło to do łez, innych znów do dalszego śpiewu zachęciło. Pan instruktor Witold Cieński bardzo się cieszył i podziwiał, że w puszcach brazylijskich, u polskiego ludu mowa polska nie zamarała, ale potężnieje, — tak w piosenkach wesołych, jak i narodowych. Przytem pan instruktor zachęcił naszą młodzież do założenia Koła Młodzieży, co niezwłocznie uczyniono. Zapisy się pospaliły licznie, zgłosiło się aż 32 członków, nawet i starsi przystąpili jako członkowie wspierający.

O godzinie 3 ciej zaprosił pan Marcin Wypyszyński, za zgodą członków, pana Cieńskiego oraz p. Eibicha — na obiad do swego domu.

Później przyszło jeszcze kilku członków: nasz prezes p. Artur RUBY, Tomasz Strzelecki, i Piotr Różycki na pogawędkę, która w miłym gronie przeciągnęła się do późnego wieczora.

Za zarząd Tow. św. Antoniego na linii Harmonia Nowa Piotr Różycki — sekretarz.

ASTMA Lekarstwo Reyn-gato dla radykalnego leczenia astmy, influenzy kataru kaszlu gwałtownego, duszności i t. p. jest modyfikacją tem wielkiej wartości, spreparowanym wyłącznie z roślin.

Jest płynem, którego używa się 30 kropeł w wodzie oczekzonej — rano — w południe — i na wieczór.

Zobaczcie świadectwa znajdujące się przy flaszce.

Do wiadomości: Cena pudełka 12\$000 pocztą—polecone 15\$000.

Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro—Caixa postal 1742

Stowarzyszenie Studentów „Sarmacja”
Budowa domu studentów w Kurytybie. XXVIII.

Lista składek nr. 145, wydana na ręce Sz. Zarządu Towarzystwa Im. Tadeusza Kościuszki w Porto Alegre.

Towarzystwo Polskie Tadeusz Kościuszko 100\$000
Suma poprzednio ogł. 2.597\$900
RAZEM 2.697\$900
(Dwa tysiące i sześćset dziewięćdziesiąt siedem milów i dziewięćset rejsów).

Kurytyba, 21 stycznia 1928 r.
Prezes: Jan Grabski, Skarbnik Budowy: Edward Jaworski.

Troskliwym rodzicom do wiadomości

Wasze szczęście zależy od waszych dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia, zaś zdrowie będą miały wasze dzieci, jeżeli im dawać będziecie co 3 miesiące jeden stołek lekarstwa:

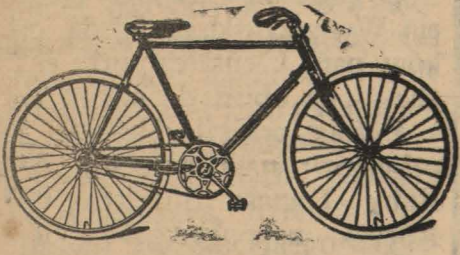
Lobriqueira „Minancora“

niema równego mu lekarstwa. Jedno dziecko 11 miesięczne straciło 543!!! robaków, co poświadczyło 6 osób wiarogodnych z Itaperiá, w municypjum S. Francis o do Sul jest niem odoreczka Karola J. Neurembergera tamt. proceora

Lekarstwo to ma 4 numery jakości, zależnie od wieku. Każdy stołek stanowi jedną dawkę. Nie potrzebuje środków przeczyszczających, ani diety po rozwoleńiu. Jest do sprzedania we wszystkich sklepach, drogerjach i dobrych aptekach. Sprzedający otrzymują dykонт (rahat) w aptece „Minancora w Joinville.

Nie róbcie osądzeń

Tylko słuchajcie moich rad „Kodena“ jest lekarstwem niezawodnym leczącym szybko i radykalnie rany, od mrozenia, liszaje, ekzemy, zajądy, przyszcze, rany pochodzące z zacięcia, skaleczenia, oparzenia i opalenia od słońca, kontuzje, krosty, zmarzaczki, piegi, plamy podczas brzoimności, świerzby, plamy skórne, odparzenia, swędzenie, wypadanie włosów, łupież, pocenie się nieprzyjemnie ukąszenia owadów. Nie jest kremem ani pomadą, lecz płynem perfumowanym, antyseptycznym i znieczulającym. Jego używanie przy myciu twarzy, przy kąpieli dzieci, przy goleniu, utrzymuje skórę zawsze świeżą matową. Znajduje się na składzie we wszystkich aptekach i drogerjach Brazylii. Skład główny: Rua General Carneiro N. 225 - Rio de Janeiro.

CASA INDIAN

Poszukajcie „Prosdocimo“ w Casa Indian jeżeli chcecie nabyć dobry rower. Posiada na składzie wszelkie części składowe i dodatki Kurytyba Rua Bar. o do Serro Azul 3 Parana

Kto lubi czytać

a nie może wydać dużo pieniędzy na książki niech zakupi starsze roczniki kalendarzy, z których mamy jeszcze małą ilość na składzie!

Kalendarz „G. Pol.“ na r. 1925 - 2\$000
" " " " 1:26 - 2\$000
" " " " 1927 - 2\$000
" " " " 1928 - 2\$000
Przy zamówieniu conajmniej trzech kalendarzy (6\$000) dołączamy do paczki jeden kalendarz europejski za darmo!

Wysyłamy tylko po otrzymaniu gotówki (ew. w znaczkach pocztowych). Adresować tak: „Gazeta Polska“ - Curytyba Caixa postal B.

Stońcem rodziny jest „Minancora“

Do p. aptekarza Eduarda Gonçálvesa w Joinville

Szanowny Panie! Z sercem radości i przepięknym oglądnem publicznie moją wdzięczność, co zarazem uważam za mój obowiązek z następującego powodu: „Miałem ogromną ranę na łydce u jednej nogi, cierpiałem strasznie, nie wiedziałem już jakich lekarstw mam używać, z każdym dniem cierpienia moje i moja gojczy się powiększały. W szczęśliwą godzinę jeden z przyjaciół moich poradził mi, aby spróbować jeszcze używać „Pomady Minancora“, zrzęcając mi, że jeżeli pobędę parę dni w łóżku, ona wyliczy moją ranę i będę znów zdrowy; dzięki temu wielkiemu lekarstwu, po użyciu tylko 4-eh pudełek został szybko wyleczony. Jest to święte lekarstwo, niech będzie błogosławiona godzina, w której udało się Panu wyznać tak pożyteczne dla ludzkości lekarstwo. - Proszę o ogłosić wszędzie to moje świadectwo, na dowód prawdy i dla dobra tysięcy nieszczęśliwych, którzy cierpią podobnie jak ja cierpiałem. 17715 - Rosalina Nascimento Mira Rua Sta. Catharina - Joinville

ZIEMIE KAWOWE

COMPANHIA AGRICOLA BARBOZA

Estação de CAMBARA, Estrada de Ferro São Paulo - Parana

Z początkiem miesiąca kwietnia rozpocznie się sprzedaż ziem prawdziwie kawowych, podzielonych na LOTY 10 ALKROWE.

CENA i warunki spłaty każdego z lotów 10 alkrowych są następujące: Całość kosztuje 4.800\$000, płatnych w przeciągu pięciu lat Pierwsza rata wstępna wynosi 1.200\$000, po 1 roku 850\$000, 2 latach 820\$000 3 latach 780\$000, 4 latach 700\$000 i 5 latach reszta 44\$000. O ile za gotówkę, cena lotu 10 alkrowego wynosi 4.000\$000. Nabyć można każdą ilość lotów. Na życzenie C-ia obowiązuje się wyrosować dwa akry lasu i postawić dom drewniany 5 na 10 metrów podzielony na 4 ubikacje i przybudowaną kuchnię 2 na 2 metry, za cenę gotówką 6.000\$000, lub na spłaty pięcioletnie za cenę 7.200\$000.

Loty te są odległe 80 kilometrów od Cambará, miasta municypalnego i Komarki, połączonego z lotami drogą automobilową. Kolej żelazna S Paulo - Parana, w swem przedłużeniu z Cambará aż do granicy Paragwaju, w krótkim czasie przetransportuje te ziemie pomierzone na loty. Jednocześnie z początkiem sprzedaży lotów zacznie funkcjonować na miejscu MACAZYN pod śląską kontrolą C-ia, sprzedając towar po cenach hurtownych, z doliczeniem tylko kosztów transportu. Dla wygody i oszczędności nabywców, rozpoczyna też tam pracę TARTAK parowy.

WAŻNE! Chcący nabyć loty, będą mieli sposobność, kształć nieszczęśliwych, BEZPŁATNEJ jazdy autoobnibusem, aż na miejsce i spowrotem do Cambará.

Spieszcie Rodacy, korzystajcie z okazji, bądźcie pierwszymi którzy najprze loty wybiorą! Popyt jest wielki, a więc kto pierwszy ten lepszy!

Upoważnieni przedstawiciele C-IA AGRICOLA BARBOZA, E. Saporoki & L. Szankowski nie pobierają od kupujących komisowego, mając te zapewnione już od C-ia.

Prosimy zgłaszać się do E. SAPORSKI & I. SZANKOWSKI CAMBARA - Estr. de F. S. Paulo - Paratá.

Surowe skórki zwierząt leśnych

kupuje różnego gatunku i każdą ilość po cenach najwyższych

WALTER & CIA, KURYTYBA

Praca Municipal Nr. 14

GOSPODARZE! Macie sposobność o-

trzymać **ZUPEŁNIE**

NIE ZA DARMO broszurek z wskazówkami

jak można powiększyć produkcję na Waszej roli. Ka-

dy gospodarz, który nam nadesłanie wycinek swojego

ogłoszenia a na dole napisze swój dokładny adres

otrzyma od nas **ZA DARMO** broszurkę, którą napisał

p. Zdenko Gayer:

„PRAKTYCZNE WSKAZOWKI PRZY NAWOŻENIU

ZIEMI W BRAZYLII“

Wycinek posłać pod adresem:

Casa Hackradt, Curytyba, Caixa postal 420

Imię i nazwisko: .....

Kolonja: .....

Poczta: .....

Municypjum: .....

Wielki skład futer „PARIS“

Zupełny wybór prawdziwych futer zagranicznych rozmaitego koloru i gatunku

Renard

Kamczatka, Alaska i Kanada

Surduty, płaszcze i peleryny

Najnowsze wzory

Kapelusze damskie filowe i bobrowe

Rua Barao do Rio Branco 63 - naprzeciw Palacu P. Prezydenta PARANA KURYTYBA BRAZYLJA

Ziemia Kawowa Prawdziwa terra apurada

Kolonizuje się ziemie pod plantacje kawy w rozmaitych obszarach przy samej Stacji Japyra

(Iaba Thomazina - Parana w cenie 400\$000 za alkier. Nabywca może kupić ziemię w dwóch ratach, płatnych w przeciągu roku bez żadnego procentu. Klimat bardzo zdrowy. Wszelkiej informacji udzieli

Antoni Dorabialto PALMEIRA - PARANA

Fryderyk Winters KURYTYBA

ulica Jose Bonifacio 132-135 Skład towarów kolonialnych Skład cygar i papierosów, fajek i papierosniczek

HONNY POIT QUI MAL Y PENSE

Menuet - piękne damy - wytworni kawalerowie w pięknych strojach swej epoki - jaki cudny obraz Reinsancou, do którego chęlibyśmy się przenieść choć na parę chwil. Naturalnie jednak z wszystkimi zdobyczami dzisiejszej kultury i cywilizacji, które czynią nam życie wygodniejsze i dłuższe. Ze strachem przypominamy sobie naszego dzisiejsi i okropne plany, jakie robił tabaką na swej śnieżno-białej kamizele - homy sou qui mal y pense - my jednak zbrogni w prosek do nosa OXAN Bayera jedynym ruchem ręki usuwamy katar na so nasi pracownicy muszą uszyć tyle tabaki.

Dom obuwia ANTONI MARTES

Large 18 de Dezembro N. 1. (przy skrzyżowaniu) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite lastwy Przyjdźcie przekonajcie się

Francuskie kompanie okrętowe CHARGEURS REUNIS & SUD ATLANTIQUE

Luksusowa obsługa portów europejskich (5 odjazdów miesięcznie)

Sprzedaj biletów bezpośrednio do Polski

(do Warszawy, Krakowa, Lwowa, Tarnopola, Brześcia it.d.)

Sprzedaj biletów ze wszystkich miast w Polsce

(tak zwanych biletów c/amada)

o informacje prosimy zwracać się w języku polskim lub portugalsku

Przedstawiciela kompanii p. Theophilo G. Vidal 60 rua Sao Francisco, Curytyba PODAGENCI:

Paraguassu: Franc. Pasternak S. Mathens: Ks. Fr. Zdzieblo Fluvjopolis: J. Zawadzki e Cia Rio Claro: Władysław Kasprzak Iraty: Ludwik Hawryluk Prudentopolis: Jan Sklenicz P. Grossa: Wład. Bukowski Marechal Mallet: Głuszczyński

ELEGANCKIE, MOCNE I TANIE **OBUWIE** W NAJWIĘKSZYM WYBORZE OTRZYMA SIĘ TYLKO W **CASA CLOBO**

KURYTYBA - ul. Jose Bonifacio 12

BOLE NERWOWE

choćby były one najdokuczliwsze, usuwa się one w najkrótszym czasie przez użycie

ASPIRINA

Ten idealny środek nietylko usmierza wszelkie bóle, ale nie działa szkodliwie na serce i nerki.

Aby uniknąć naśladowictw, na leży zwracać uwagę na to, aby każda tabletką, tubką, „Enveloppe“ i „Disco“ posiadała

KRZYŻ BAYERA

Celn. 243 - GUSTAW

CASA FAVORITA

R. Hatschbach Irmão & Cia Kurytyba - Caixa postal 2 - Centrala: Rua Riachuelo Nr. 59 Filja: Rua Dr. Muricy Nr. 97

Obuwia marki „Favorita“

są niedoścignione w trwałości i stylu.

MITIGAL
Extingue promptamente as
COCEIRAS

Wynik pewnej konferencji

Konferencja publiczna wytworzyła nieraz nadzwyczajne korzyści. Miało to także miejsce po konferencji, jaką Dr. Nonohay miał o chorobach skórnych, która zmusiła na szczególne świat kobiecej, zwrócić większą uwagę swą skórę na tę ozdobę urody kobiecej.

Po mądrych słowach tego uczonego lekarza wszyscy dowiedzieli się, że krew zła, powodująca na skórze przyszcza, wrzody, plamy czerwone, wyrzuty najrozmaitsze, zamieniające skórę człowieka w zbiorowisko rzeczy brzydkich i nieprzyjemnych, jest przyczyną choroby, którą leczy i zwalcza tylko „Galenogal”, lekarstwo czyszczące krew szybko i skutecznie sławnego specjalisty w tych chorobach Dra. Fryderyka W. Romano, i które jest niezrównane, nienależdowane i nieprzewyższone przez inne lekarstwa czyszczące krew.

Nr. 126 P.

Na raty.
2 tysiące alktrów.

Sprzedajemy ziemię na kolorji „Cerrado das Cinzas” oddalonej o 12 km. od stacji Cachoeirinha z drogą automobilową do Jaguarahyvy, gdzie jest sztyt na wszelkie produkty. Jedyna o-kolica na północy Parany wolna od malarji i nadająca się po i uprawę pszenicy i żyta. Prosimy pisać po informację na adres taki: Estevam Barański jaguarahyva Parana.

STANISŁAW PROBOPIAK
Dom Handlowy
„PORTAO”
pod numerem 171
(blisko nowego kościoła)

Skład bogato zaopatrzony w towary kolonialne, materjały, żelazniwa, naczy- nia porcelanowe, drobiazgi i t. d. Ku- puje i sprzedaje produkty rolne.
CENY UMIARKOWANE
Prosi Szan. Rodaków o odwiedze- nie i przekonanie się, że ma towary dobre po najniższych cenach.

Wszy i karapaty

Są częstymi, na całym świecie, pew- ne swędzenia, które męczą swe ofiary całemi tygodniami, miesiącami, a nawet latami. Aby zwalczyć je używa się ka- pieli siarczanych, pomad drażniących i smierdzących, codziennie zmienia się bieżące ciała i pościeli i bardzo często nie osiąga się wynku upragnionego. Te bezpożyteczne środki nie mają już za- stosowania odtąd firma Bayer wprowa- dza swój znakomity produkt płynny swany „Mitigalema”. Lekarstwo to, oprócz leczenia swędzeń wszelkiego ro- dzaju, ma tę korzyść, że jego używanie jest wygodnem i czystem.

ODZYSKAŁ ZDROWIE PO UŻYCIU 4 FLASZEK GALENOGALU

P. Juvenal Canfilo, właściciel bufetu kolejowego na sta- ji Ezebanego w municyjojum Erechim, w stanie Rio Grande do Sul pisze nam co następuje: „Pozwalam sobie napisać tych kilka słów podziękowania, z powodu odzyskania zdrowia przez użycie pańskiego potężnego lekarstwa czyszczącego krew „Galenogalu”.

Od dłuższego czasu czułem się chorym i osłabionym; używałem wiele le- karstw z rozmaitych aptek, jednak bez najmniejszego rezultatu. — Za poradę jednego z przyjaciół zacząłem używać „Galenogalu” i po użyciu 4 flaszek za- ledwie wyzdrowiałem zupełnie i przybyło mnie 11 kilo- gram. Jem i śpię dobrze i mam wielką chęć do pracy” jednym słowem odzyskałem zdrowie, czego się już wcale nie spodziewałem. Dlatego moim przyjaciołom chorym poradziłem, aby bez straty czasu zaczęli używać tego święt go lekarstwa „GALENOGALU”.

Erebango, Rio Grande do Sul, 24 listopada 1926 - Juvenal Canfilo
(firma legalizowana)

GALENOGAL, to życie — bo czyści krew i usuwa zarodki choroby z ciała. Czysta krew daje się, życie i radość. Używając tego potężnego lekarstwa czy- szącego krew, będziecie szczęśliwi. Każda flaszka „GALENOGALU” to istnienie to życie.

GALENOGAL jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które zostało uznane jako pre arat naukowy, i nagrodzone **Dyplomem Honorowym** na Wystawie Centenarnej, czego nie dostał żaden inny podobny mu preparat.

Rio Grande do Sul

„GALENOGAL” można nabyć we wszystkich aptekach i drogerjach w Bra- zylji i w republikach południowo-amerykańskich.

W Kurytybie nabyć go można w drogerjach: Suissa i Minerva.
Nr. 13 Ads/c Zatwierdz. D. N. S. P. — Nr. 212

Mówię z doświadczenia

P. Alfred Ribas, właściciel znanej agencji handlowej poświadcza szczerze i wiśniewolnie: „Z największą szczerością i z własnej woli oświadczenie publiczne, że „Peitoral de Angico Pelotense” jest najlepszym lekarstwem przeciw kszłowi, bronchitowi, zaziębieniom etc. Powiadam to z doświadczenia, doko- nanego na jednym z członków mojej rodziny, który zaatakowany silnym kszłem, spowodowanym infuencją po użyciu jednej zaledwie flaszki został zupełnie wyleczony. — Osoby, które podobnie cierpią, mogą z całym zaufa- niem używać „Peitoral de Angico Pelotense”, gdyż tak samo jak ja, mogą otrzymać tylko najlepsze wyniki.

Pelotas, 10 września 1920
Alfredo Ribas

Potwierdzam powyższe świadectwo Dr. E. L. Ferreira de Araujo
(firma legalizowana)
Pozwolenie Nr. 511 z 26 marca 1906

Skład główny: DROGARIA SEQUEIRA — PELOTAS
Do nabycia w następujących drogerjach W Kurytybie: Drogerja Siegel Etzel, Minerva, Andre de Barros etc. w Florianopolis: Hoopke Irmao, Raulino Horn, Rodolpho Pinto da Luz, Jose Christovam de Oliveira, w Joinville: Henrique Jordan, etc., w Paranaigua: Alberto Veiga Cis etc.

Jeżeli już nic nie pomogło!

Pomoc „Cudowna Maść” — Springera polecona przez najlepszych lekarzy na ropne rany, liszaje, spakauą skórę, zapalone i stwardniałe piersi kar- miących kobett, ukąszenia jadowitych owadów. rany powstałe z drzasek kołców itd. Leczy zastarzałe rany z ukąszeń żmij lub z podobnych przyczyn powstałych. Zna- komity środek na wyrzuty skórne, furunkuly i karbunkuly. Zewczasu użyta usu- wa zakażenie krwi. Szczególnie leczy zastarzałe rany na nogach jak świadczą licz- ne świadectwa i sposób użycia załączony do każdej flaszeczki.

„Maść Cudowna” — Springer jest wszędzie do nabycia.
W Porto Alegre zawsze na składzie we wszystkich drogerjach, aptekach „Sanitas” i „Indio”.

Zastępca w Pelotas: Leopold Heidrich — rna General Ozorio 876
Zastępca w Kurytybie: Drogerja „Minerwa” i filje w Joinville i Ponta Grossa
Za nadesłaniem 40\$000 w liście wartościowym wraz z dokładnem podaniem adresu przesyła i tuzin puszek „Cudownej Maści” do jakiegokolwiek stacji kolejowej w Brazylji
FABRYKANT

Eduardo Springer—Novo Hamburgo — Rio Gr. do Sul

**BÓL W PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGJA
Cięcie brzuszne
UDERZENIA
BÓL USZÓW
SWIEŻE RANY**

**BALSAM
Santa Helena**

Do nabycia w wszystkich aptekach

DR. CARLOS HELLER
Praktykował w hamburskich, wiedeń- skich i paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, we- neryczne pęcherza i włośów,
Klinika dla dzieci.
Leczy sztucznie niepełnosprawnych i Dziecioma
Konsultorium i rozsydła.
Rua 15 de Novembro 5 Przyjmuje od 10
do 12 i od 8 do 5. W poniedziałki
i wczoraj od 8 do 10.

Jacek Dromlewicz
Lekarz-Dentysta.
Łęby sztuczne z podniebieniem i bez
w złości i kauczuku. Płombowanie
wymywane zębów bez bólu.
Robota pierwszorzędna Ceny przystę-
pne ul. Rio-Auelo n. 8. w Kurytybie

Pilulas Santafé
Estomago
Fígado
Intestinos
Prisão de Ventre

Jedyni zastępcy
**F. DA SILVA
NEVES & CIA**
Rua
Buenos Ayres 273
RIO DE JANEIRO
Do natycia
w wszystkich
aptekach

SZEWIECTWO „CENTRAL”

poleca w wielkim wyborze
— obuwie —
doskonale i mocne zrobione dla
panów, pań i dzieci po cenach
jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba — Travessa Zacharias N. 1
blisko polskiego składu nasion p. Nikodema.

COLIRIO AMARELO DE CHAVES
DOR DE OLHOS
CONTRA

DO DOLONJI POLSKIEJ!

Stosunki Handlowo Bankowe między Polską a Brazylją. — Prze-
syłkę pieniędzy skutecznie się najlepiej przez

Bank Francusko - Włoski

Rua 15 de Novembro — Róg 1 de Março — Kurytyba
Parana

Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko **Bank francusko-
Włoski**, podejmuje się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty
zwykłe za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na rachunek im-
portujących towary lub eksportujących.

Bank Francusko-Włoski załatwia sprawy pewnym i szybkim
sposobem, załatwi kupna i sprzedaż, przechowuje i zarządza papierami
wartościowymi, przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych
warunkach.

Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po
całym świecie.

»A Propagandista» - 1959

NOWE KOLONJE

przy stacji Perdizes (dawniej Rio das Pedras) linha kolejowa
Sao Paulo-Rio Grande

- 1) Gwarantowana, pewna ziemia, bezpośrednio słączona ze stacją i koleją. Absolutnie pewne tytuły własności otrzyma każdy kupujący zaraz po wypłaceniu ceny kupna.
  - 2) 700 metrów ponad poziom morza, dlatego najlepszy i klimat w południo-
wej Brazylji. Absolutnie wolny od moskitów i innych utrapień. Febra zupełnie
wykluczona.
  - 3) Udują się nadzwyczaj dobrze: kartofle, tytoń, alfafa, kukurydza i fasola.
Specjalność: Pszczelnictwo. Pomimo wysokiego położenia udują się także pomar-
ranche, mimosy, trzcina cukrowa i t. d.
  - 4) Korzystna okazja dla osiedlenia się rzemieślników na różnych miejscach
miasteczka Mityny i tartaki już istnieją.
  - 5) Cena za kolonję (24 hektary) wynosi od 3:000\$000 do 4:000\$000.
  - 6) Wpłaca się 20 procent zaraz, 30 proc. po 3 miesiącach a reszta po upływie roku.
  - 6) Bilet kolejowy do stacji Perdizes kosztuje:
Z Porto Uniao	14\$900	Z Sao Bento	31\$300
Rio Negro	28\$500	Sao Francisco	35\$500
Hany	32\$700	Ponta Grossy	29\$400
Joinville	34\$500	Kurytyby	34\$000
- Kto ma zamiar osiedlić się na naszych pięknych nowych kolonjach, niech
przyjedzie i obejrzy je. Przy przybyciu każdego pociągu jest nasz zastępca He-
ryk Goldbach zawsze na dworcu.
Dalsze informacje: Jose Petri, dyrektor Estação Perdizes—S. Catharina.

**NIEZALEŻNY „KURJER POLSKI”
w Argentynie**

Pismo tygodniowe, krytyczno-społeczno-polityczne Prenumerata
roczna: 7 pesów argentyńskich.

Adres:
Buenos Aires
c. San Martin 615, lub Casilla de Correo 1926

**Czytajcie i rozpowszechniajcie
„GAZETĘ POLSKĄ”**

ELKSIR „NOGUEIRA“

Wielce skuteczny w następujących chorobach:

skrofuty, bułony, zapalenie macicy, cieczenie z uszów, wywłóka, fistuła, raka syfilitycznego, pryszczki, bielski upławy, wrzody i narogły, swierzb, reumatyzm, plamy skórne, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach, pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.

Wielce skuteczny środek oczyszczający krew!

Porady lekarskie darmo

Każda osoba może otrzymać wskazówki do leczenia swej choroby. W tym celu należy wysłać czytelny adres w kopercie z marką i wyjaśnieniem symptomów swej choroby, wieku, zatrudnienia i dotychczasowego leczenia — pod adresem: Caixa Postal No 2398 „Medico“, Rio de Janeiro.

Dr. Alípio de Campos

Lekarz i Chirurg-Dentysta Kurytyba, Pracę Cel. Eneas N. 71, Godziny przyjęć: od 2 do 5 po południu

Dominik Kurecki

Polski zakład krawiecki przy ul. Dr. Maricy Nr 61. Wielki wybór materiałów na ubranie. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny. Robota gwarantowana, CENY NISKIE.

Fabryka cukierków

„AURORA“ Józefa Kuli. Wyrabiamy cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owinięte w papier („bellis“) we wszystkich odmianach. Ul. Martim Affonso N. 100 Kurytyba — Parana — Brazil

Cudowna maść

„Springera“ Kiedy inne środki zawiodły, ta maść pomaga doskonale przy zapaleniach, wrzodach, okaleczeniach i oparzeniach. Sprzedaż hurtowna i detaliczna Minerva

Ortojaria i apteka Kurytyba — Pracę Tiradentes, 57

Casa Daitchman

Mauricio & Irmao Kurytyba, Pracę Zacharias Nr. 12, poleca MEELE WSZELKIEGO RODZAJU z własnej fabryki jako to: bufety, stoły, krzesła, łóżka, materace i t. d. po cenach najniższych

Tedeschini & Irmaos

Fabryka ciast pożywnych, luby kurytybańskiej i kawy mielonej. Wielki młyn do maki żytniej. Avon 7 de Setembro 243-245

ZA DARMO

Wszystkim, którzy cierpią na choroby płuc jak: bronchit, astma, uciążliwy kaszel, chroniczny, katar, grypa lub osłabienie płuć udzielam za darmo lekarstwa, które ich wyleczy w kilku dniach. Nadesłajcie swój adres do: Marij G. de Andrade, Travessa do Quartel 9, São Paulo (Cidade)

ADWOKACI

Dr. Francisco R. de Azevedo Macedo, JAN GRABSKI, Rua Marechal Floriano Peixoto N. 33 KURYTYBA, Dr. JAMES PORTUGAL MACEDO, MICHEL MATIAR, Pracę Floriano Peixoto Nr. 63, POXTA GROSSA

Casa de Saude »Sao Francisco« Dom Zdrowia -- Klinika prywatna

Dr. Jorge Meyer Filho, Curytyba, Ulica São Francisco 25

Na nowo urządona, nowoczesna klinika. — Największa czystość. Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego, pneumothorax przy osobach cierpiących na płucach.

GODZINY PRZYJĘĆ: od 10 do 11.30 i od 4 do 6 godz. WIELKI SKLEP POLSKI MABCINA SZYNDY I SKA, PLAC TIRADENTES N. 49

ma zawsze na składzie: makę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe. Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki. Trunki w najlepszych gatunkach krajowe i zagraniczne. Kupuje produkty rolne jako: kukurydzę, fasolę, ziemniaki, masło, jaję, drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONIE HUTOWNIA I DETALICZNA CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filje w Thomaz Coelho i Arankurii

Dr. Antoni Rydyger (Ruedyger) Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydyger (Ruedyger) specjalista w chirurgii, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (parczek rua Ravaille) od godz. 8 do 5.

PIWO MARKI „CRUZEIRO“ Dla smakoszów!

Nasze gatunki: Cruzeiro Pilsen, Pombo, Cometa, Cruzeiro Ciemne, szops.

APTEKA „ESPHINGE“

J. M. DE MILASCH, KURYTYBA, UL. COMMENDADOR ARAUJO N. 7. Zupelnie odnowiona, na nowo bogato zaopatrzona i na zaufanie zastępująca. Recepty lekarskie wykonuje sam właściciel sumiennie i sprawnie. Różne ceny!

Prawdziwe utrepienie

dla dzieci i dorosłych stanowią w ciepłych krajach tworzące się w wnętrzu ludzkim różnego rodzaju robaki i wywołujące przez nie choroby. Jakże mało jest, jedynie za pomocą mikroskopu widzialne stworzenia mieszkające w przewodach pokarmowych w mańszych lub większych ilościach i żywią się sokami, których człowiek do życia potrzebuje. Przynajmniej te właśnie cenne soki ciała brakuje, człowiek upada przedwcześnie na siłach, rozpada się nieomal, zdolności umysłowe zanikają, najto zjawiają się bóle w głowie i w plecach i ogólne zmniejszenie sił, słabość i t. d. Ciało ludzkie, zwłaszcza u dzieci, jest wtedy bardzo skłonne do suchoty i innych ciężkich chorób nieuleczalnych. Wiedza już od dawna zajmuje się usuwaniem tych szkodników z ciała człowieka, lecz dopiero w ostatnim czasie udało się wynaleźć nieomyślny środek, o tym jest

Cudowny Vermipurgol Milka

(Pozwolenie nr. 915-6 6.1919) Stwierdzono statystycznie, że w ciepłych krajach na 100 lud i 95 cierpi na te robaczki. Niech więc każdy używa tego środka chętniej, tylko dla zabezpieczenia. Rodzice niech obroną życia swoich dzieci. Będą one zdrowe, silne i dobrze rozwijać się będą. Dorosli również czuć się będą zdrowymi i zadowolonymi. Do nabycia we wszystkich aptekach i w Laboratorium „Milka“ Pharmacia Esphinge — Kurytyba — Rua Commendador Araujo N. 7. Nie przyjmować nigdy podrzobionych środków lekarskich. Jedynie „Vermipurgol“ jest gwarantowany. Nigdy nie dać skłonić do przyjmowania innego preparatu i zalecać często jako „także dobry“.

CASA HELVETIA

Fabryka posadzek i płyt kamiennych J. ROBA THOMMENA, Pracownia i skład przy ul. Visconde de Guarapuava, 47 Kurytyba — Parana — Brazylja. Pierwszorządna pracownia ozdób pomiarowych (ornamentos para construcções). Wyroby artystyczne z marmuru sztucznego, granitu, mozaiki etc. etc. POMIARI I OZDROBIENIA DLA GROBÓW

ESCOLA PRÁTICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa Kurytyba — ul. Dr. Maricy N. 103 ob. Filja: Rio de Janeiro — rua S. Jose 106. Jedyna szkoła, która gwarantuje doskonałą naukę handlową, albowiem posiada zorganizowane biuro dla nauki technicznej: tartakowej, handlowej i przedsiębiorstw herwy matte. Kompletny kurs miesięczny. Nie wyciąga się egzaminu wstępnego. Wpisy mogą być ukuteżnione każdego czasu. Uczy się także pisania na maszynie

BRONCHITINA „CHAVES“ O VERDADEIRO ESPECIFICO DAS TOSESSES

Mieczysław Gosławski Chirurg-Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki.

Wymowania i leczenia zębów bez bólu.

Od 8 do 11 i od 1 do 7

Rua Dezembargador Motta N. 6

CASA IDEAL ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA, rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry). Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra

FILIA: Rua 15 de Novembro N. 31

Ogromny wybór obawia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

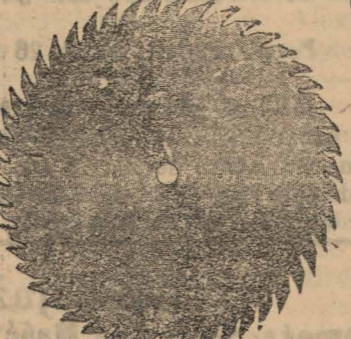
Kaloszki Wykonane na wzór trzewików do sznurowania BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

Polska fabryka makaronu i kawy Sao Miguel

FIRMY GONTARSKI & SKA, Kurytyba Ulica Iguassu N. 246, Teefon N 489 Skrzynka pocztowa 278, Poleca swoje wyroby w najlepszym gatunku

Asięgarnia i Drukarnia

Antoni Rydyger & Cia. Limtd. RUA BARAO DO SERRO AZUL N. 6 CURITYBA. Asięgarnia: Książki w językach: polskim, portugalskim i francuskim. Książki szkolne i pomoce naukowe dla szkół polskich i brazylijskich. Materiały piśmienne oraz książki handlowe dla wszelkich biur. Słownik Polsko-Portugalski. Drukarnia: Przyjmuje się zamówienia na roboty drukarskie i wykonuje się natychmiast po cenach bardzo niskich, w językach polskim i portugalskim. Dewocjonalja: Różańca, książeczki do nabożeństwa krajowego i zagranicznego wydawca: Figury, figurki, krzyżki, obrazki, medaliki i t. d. Posiada na składzie Elementarzo K. Lecha

CASAMETAL

Jose Hauer Junior e Cia Kurytyba, Rua 15 de Novembro Nr. 44. Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach grub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelazstwa do wczów. Wszelkiego rodzaju rzemieślniczy i maszynowy

Oleje, szkła, drud gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d. Nadchodzą codziennie transporty piługow

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL, ETZEL E CIA. KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 98. Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemann

Fermento TELL: Najlepszy środek do robienia ciasta i pieczywa różnego rodzaju. Recepty za darmo. Xarope „Baby“: Powny i zagawajany wspaniały środek na silny kaszel, przeziębienie, influenzy, grypa, kokuks i t. p. Vermicels TELL: Największy wróg wszystkich robaków we wnętrzu człowieka i dorosłych. Farby TELL: są najlepszą do farb wania ubrań i sukien. Do nabycia we wszystkich kolorach

REUMATOLIN

Bardzo dobry środek na reumatyzm, na wzmocnienie nerwów, na ból zębów i wogóle wszystkie bóle w kościach i w mięśniach częściach ciała czyli ruskulów.

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne. Mówi się po polsku

„Głos Polski“

Najstarsze pismo w Argentynie WYCHODZI W KAŻDĄ NIEDZIELĘ. Prenumerata roczna: 7 pesów argentyńskich. Adres redakcji i administracji: Calle PARAGUAY 4023 lub CASIL. LA CORREO 1038 — Buenos Aires — Argentina

Wiadomości ze świata

Stany Zjednoczone PANDYTYZM W CHICAGO

W ostatnich czasach w Chicago oraz w innych miastach Ameryki miał miejsce cały szereg zamachów dynamitowych i rabunków, przeprowadzonych w biały dzień wprost w oczach policji. Są one objawem bandytyzmu, na szczęście w Europie jeszcze nie spotykano. Ameryka, która jest dumna, że wszystko co posiada jest największym w świecie, ma też i największy procent zbrodniarzy i to naprawdę w wielkim stylu.

O działalności tego zbrodniczego świata świadczą najlepiej poniższe słowa:

»Prowadzimy prawdziwą wojnę, w której chodzi głównie o to, żebyśmy udowodnili, że miastem rzadca urzędnicy. Ponieważ ludność Chicago żąda bezlitosnego wprost postępowania ze zbrodniarstwami macie do waszej dyspozycji opancerzone samochody. Macie więc w walce ze zbrodniarzami równe szanse. Zbrodniarze muszą być wreszcie wystrzelani jak psy. Ani jeden z nich nie powinien uciec tego losu. Ten z was, który zabije przywódcę, otrzyma wysoka nagroda pieniężna i awans.»

Dziwnie to wezwanie, jak gdyby wyjęte z sensacyjnego filmu kryminalnego, wydał w istocie chicagowski komisarz policji. O Conner, do swoich 500 detektywów, Watpliwie jest, czy 500 detektywów gorliwego komisarza wystarczy do uwolnienia Chicago od »gangsterów«, stawiących prawdziwie straszna armię. Jak wykazał profesor uniwersytetu chicagoskiego. Trasher, armia ta liczy w samym mieście około 30 tysięcy bandytów i zorganizowana jest w 300 band, wyposażonych w najbardziej nowoczesną broń, składającą się z karabinów maszynowych, pancernych samochodów, bomb gazowych i kara-

binów szybkostrzelnych systemu »Tompsona«. Bandy te, zajmujące się również i przemyślnictwem, nie uchylają się przed żadnym środkiem, jeżeli chodzi o unieszkodliwienie konkurenta.

Przed niedawnym czasem wielkie wrzenie wywołała w Ameryce walka dwu »bootleggerów« (przemysłników alkoholu) w stanie Illinois. Szczęśliwy zwycięzca kazał wysadzić w powietrze umocniona betonem forteczkę swego konkurenta Pracy tej dokonał przy pomocy bomb specjalnie do tego zakupiony samolot.

»Gangland«, jak nazywa się ten świat bandycki, jest podzielony na trzy »państwa«: »Północne dzungle«, »Południową stronę niebezpieczeństwa« i »Zachodnie pustkowia«.

Wodzowie bandytów mają olbrzymie majątki i prowadzą rozkoszny wprost żywot. Posiadają oni wspaniałe wille luksusowe, jachty, samochody marki »Roll-Royce« i własne kolejowe wozy salonowe, a ich przyjaciółki kosztowne futra i brylanty. O bogactwach tych świadczy fakt, że dwu znanych powszechnie bandytów musiała zapłacić podatek dochodowy w wysokości 250.000 dolarów. Pogrzeb innego zaś opryszka, zwanego Angelo, zamordowanego przez konkurencję, kosztował kilka tysięcy dolarów. Za trumną jego szło między innymi dwa członków kongresu, naczelnik okręgu i kilku innych wysoko postawionych urzędników...

Gwałtowna walka konkurencyjna pomiędzy wodzami poszczególnych band zmusza ich do używania coraz to nowych i coraz to bardziej przemocnych metod — otrucia przeciwnika, skrytobójstwa, podpalenia, grabieży i wielu innych. To też w ostatnich czasach 45 przywódców zginęło wyłącznie z ręki »kolegów« z przeciwnego obozu.

Liczba zaaresztowanych bandytów tylko w jednej dzielnicy Chi-

ago wynosiła w roku ubiegłym 1795 z liczby tej jednak zaledwie 24 morderców zostało wydanych sprawiedliwości.

Zjawisko to jest tłumaczone tem, że zbrodniarze opanowali polityczne życie w Chicago. Słynny przemysłnik spirytusu, Torrys, otrzymał od ojców miasta straż przyboczną, ponieważ ze swą bandą wpływał na wybory. Natomiast t. zw. »Sycyljanie« rządzą ulicą i rzadko kiedy w obawie zemsty, jaki się dzia odważy się skazać »gangstera«.

»Gangsterom« nie wystarczają często ich wysokie dywidendy, które ciągną z przedsiębiorstw szmuglerskich i domów gry. Wtedy udają się po pieniądze do rozmaitych wielkich przedsiębiorstw. Związek handlarzy konfiturami »Chicago Candy« musiał usprzątnąć złość okup 5 milionów dolarów, będąc do tego zmuszonym przez zamordowanie jednego ze swych dyrektorów. Steroryzowani członkowie związku musieli nawet brać udział w wyprawach łupieżczych »gangsterów«.

Ekspedycja O'Connera doprowadziła jednak do zupełnego rozbicia zbrodniczego bandy. »Chicago Candy« zostało zamknięte, a 457 jego wyższych urzędników, podejrzanych o udział w rabunkach i mordach, wydano sądom.

Jako bezkonkurencyjny władca i król bandytów chicagowskich uchodzi dzisiaj 29 letni Old-Capon, który razem z wodzem »Sycyljanów« Soni Lombardo i braćmi Alejo (oficjalnie są to handlarze sera »en gros«), dzieli władzę nad całym miastem. Ile razy Old-Capon wyjeżdża, tyle razy drogi jego przez jazdu s. rzeże 8 do 10 uzbrojonych »prywatnych detektywów«. Ułubionym zajęciem tego popularnego króla zbrodniarzy są wyścigi psów, przypatrując się którym, czuje się on tak samo pewnym i bezpiecznym, jak i w swojej opancerzonej wili.

O'Conner, dzielny wódz policjantów szykuje się obecnie do nowej walki, ale »gangsterzy« mają być również na baczności.

Kanada NOWE ODKRYCIE W DZIEDZINIE BADANIA CHOROBY RAKA.

Lekarze pracujący w laboratorium patologicznym uniwersytetu Mc Gill w Montrealu dokonali odkrycia, które zdaniem fachowców, może dokonać przewrotu w metodach leczenia raka. Lekarze ci stwierdzili mianowicie w tkankach raka obecność nerwów pomocniczych, co obala istniejąca dotychczas teoria, jakoby rak był niezależną narostą, posiadającą komórki odrębne od ciała ludzkiego, oraz prowadzi do hipotezy ewentualnego uzależnienia raka od systemu nerwowego człowieka. Wynik tych badań obszernie opisuje w ostatnim numerze »Journal of the Canadian Medical Association«, profesor radiologii uniwersytetu Mc Gill i dyrektor Instytutu Patologicznego dr. Horst Oertel.

Wiadomości z Polski

ZMIANY NA PLACÓWKACH ZAGRANICZNYCH.

Sprawa utworzenia podsekretarjatu stanu w M. S. Z została ostatecznie zdecydowana. Stanowisko podsekretarza stanu obejmie w połowie maja poseł polski w Sztokholmie p. Alfred Wysocki. Dyrektor departamentu politycznego p. K. Jackowski ma objąć placówkę w Półgrazdie. p. Olszowski w

Angorze, oraz poseł Knoll w Berlinie. Kandydaci na placówkę przy Kwirynale i w Sztokholmie jeszcze nie ustaleni. Placówkę w Tokio obejmuje p. Okęcki.

ZMIANY KONSTYTUCJI ROZWAŻANE PRZEZ RZĄD.

Minister komunikacji, Romocki, w rozmowie z reprezentantami prasy wyjaśnił zadania nowego Sejmu. Stwierdził, że Sejm będzie miał za zadanie zmianę konstytucji. W lonie rzędu rozważane są projekty tych zmian, np. w kierunku, że Sejm i Senat będą łącznie równorzędni. Datowaniem rzędu będzie przedłożył Sejmowi projekt rozszerzenia władzy Prezydenta. Projektowane jest, aby głowa państwa nosiła tytuł nie Prezydenta ale Naczelnika Państwa. Minister Romocki wyraził opinię, że Sejm i Senat, po zatwierdzeniu koniecznych zmian konstytucji, oraz połączonych z tem zmian ordynacji wyborczej, jak również po zatwierdzeniu budżetu, zakończą swą działalność.

Kurs pieniędzy. dnia 16-5-1928.

Table with exchange rates for various currencies: Złoty polski, Funt angielski, Dolar St. Zjednoczonych, Frank szwajcarski, Frank francuski, Marka niemiecka, Lira włoska.

SENSACYJNA OFERTA ZA 8\$000

Za tę niską cenę może Szaa. Pan nabyć koszulę z angielskiej trykociny jedwabnej, z jednym kołnierzykiem, otwartą z przodu, z podwójnym gorsem i mankietami zamkniętymi. Koszula taka kosztuje w innych sklepach 20\$000 i więcej. Nasz system sprzedawania »Fabrykantowi Konsumentowi«, wiele używany w krajach zagranicznych, zaprowadziliśmy już z wielkim skutkiem w innych stanach Brazylii. Niech Szaa. Pan skorzysta z okazji i przysłać nam zaraz swój adres i nazwisko, numer kołnierzyka jaki używa i tę drobną sumę wraz z kosztami przesyłki, a wkrótce otrzymasz Pan naszą sensacyjną ofertę. Wytnij Pan to ogłoszenie i przeslij je fabrykantowi Juljan Ewigkeit rua Senador Dantas 48 w Rio de Janeiro. Mamy także zapas koszul z czystego jedwabiu, które sprzedajemy po 16\$000 i 20\$000. Tuzin kołnierzyków z jedwabnej trykociny 24\$000 Firma polska. Korespondencja może być w polskim języku

ZOFJA RAWICZ-TRZCINSKA Wiejskie Dziewczę. Obrazek z kolonji.

Leż Janku na dnie kufelka, nie patrz na siebie, kłeszem mi będzie życie.

Pani Jadwiga mówiła mi nieraz! Aniu, gdy masz wolną chwilę czasu, czytaj, gdy przeczytasz wszystkie książki z biblioteki, to Janus mówił mi, że ma już dla ciebie książki uszykowane z półki tych, które są u nas w domu. Wyżycie mi mamie nie dali czytać, żmielecie się, iż to jest tylko bałamutem, że to tylko panowie, którym łatwo chleb przychodzi, mają czas na czytanie.

Ja ty Hanka śmiałaś się ze mnie. Oj gorzki waaz śmiech, gorzki. Nieraz gdy Janek mi opowiadał o wojnie, o różnych wynalazkach, ja tylko słuchałam, nie mogłam nie z nim rozmawiać, bo o niczem nie wiem. Czasami pokazywał mi mapy i książki, opowiadał o różnych krajach i narodach, o tem wiedziałam tylko trochę.

Gdy ja mu opowiadałam o naszym polu i sadzie i tu on więcej wiedział odemnie, uczył się jakiej ziemi potrzeba pod którą roślinę, jakiego nawozu pod jakie drzewko. Nieraz zwracał mi uwagę, że gdybym czytała, widziałabyś więcej, lecz wy mamie i Hanka mówiliście, że grać w polu więcej zarobisz, jak książką, śmieliście się z Janka i jego nauki i twierdziście, że zamożną jestem, państwo mnie lubią, to i tak Janek się ze mną ożeni.

Nie wszystko jeszcze wiecie mamie, bił nie wszystki! Myślicie, że panowie sereci nie mają, że chociaż syn nie kocha dziewczyny, to ją oszuka i z ziemią jej się ożeni, a później już gdy jest jego żoną, to już ją musi kochać. Tak być nie może, coż warta taka miłość przymusiona!

O, nie takiej jak ja żony mu potrzeba, nie takiej. Biedna Anulka. Z załamaniem rękami siedząc na krawędzi łóżka, kiwając głową mówiła smutną prawdę stariej Wojniczowej. Przed nią walała się w nieładzie jej wyprawa.

Wojniczowa, aby mieć odwagę słuchać słów, które podążają jej do serca, przysiadła na łóżku, a że pociegnęła dobrze, że nos miała, jak panna. Przypa-

lanka i złość, rozgrzały ją, więc głośno z hałasem obcierała katar brudnym fartuchem okrywającym tłusty brzuch. Bala się przeszkodzić córce w wywodzeniu żalów, aby nie wywołać uporu, a nuż nie zechce pójść za Grzesia.

Bogaty Nitka, to takoma partja Hanka, podaj moje książki, odezwała się Ania! Hanka ze złym uśmiechem podawała siostrze książki.

Anulka położyła je sobie na kolana. Każdą osobno oglądała i do każdej miała coś do powiedzenia.

Trafila na podręcznik o hodowli pszczoł, uprawie roślin rolniczych i drzew owocowych. Zerwała się. Z książką w ręku podszedła do matki. Podsunęła jej książkę pod same oczy. Mówicie mamie, iż tylko my pracujemy, tylko my, a panowie wcale nie, są bogaci, pieniądze same im do rąk idą.

A co to jest? Czyż nie widzicie, że oni muszą patrzeć na te pszczoły, hodować je, pisać o nich i dopiero nas uczyć, jak robić aby one nam więcej miodu dawały.

Tak samo z ziemią. Oni mają takie pola, gdzie wszystkie rośliny sadzą i patrzą jak one rosną, czego im brak, aby były piękne. Stara Wojniczowa ze złością odsunęła Anulkę.

Widzicie ją, głupia, mnie uczyć będzie, jak ja mam myśleć. A myślicie ty sobie, że pany są święte, a ja ci mówię, że im ładniejsze lachy włożą na ciebie, tem bogatszego chłopaka znajdziesz.

Ja was matko nie będę uczyła myśleć, mnie nie ubieraliście w jedwabie, a i tak ludzie mnie szanowali i szanują. Nie bójcie się, pójdź za bogatego Nitczaka, lecz nim odejdziesz od ołtarza, chęć wam jeszcze coś powiekszę.

Nieraz mówił mi, że tylko kolonista pracuje ciężko, a inna praca łatwa jest. Myślicie się mamie, nie chcecie widzieć. A lekarz a pani lekarka, gdy nieraz muszą w samo południe jeździć wiele, wiele kilometrów i jeść co im dadzą tam gdzie jadają. Pan Halski, czyż to nieraz nie powrócił z pomiatów przemoknięty do ostatniej nitki wraz z Janusem?

A ja i nasza dni całe siedzę w szkole, a pany to z dorostami dziewczętami lub chłopcami, to płac nie zrywać zdrowia nie marnować? Pójdź od was, pójdź w świat z ty-

łem, lecz się patrzycie mamie na ludzkie. Nie tacy oni są, jak wam się zdaje, nie każdy chce w wasze pieniądze.

Nie dlatego idę za Grzesiem, że ościs jego jest zamożnym, ale dlatego, że pani zawsze w szkole go wyróżniała gdyż chętnie się uczył i dla nas wszystkich był dobrym kolegą, a teraz też gdy Janus chorował, on myślał o nim, jak o przyjacielu.

Widzisz Hanka, czytając wspólnie te książki, będzie mi łatwiej żyć z Grzesiem, gdyż przy robocie będziemy mieli o czem rozmawiać teraz dopiero rozumie słowa pani i Janusia. Nieraz mi pani mówiła. Anko, nie tylko w kościele estowiesz się modli. Czasem, gdy nie pracujesz w polu w deszcz, czy dzień świąteczny, jedna z was mogła by głośno czytać, a reszta pracą ręczną zajść, weselej by pracowała.

O! nudna jesteś Anulko, opowiadaj sobie o tem wszystkim swojemu Grzesiu. Chodźmy mamie, taka uczona ta Anka.

Lecz Anulka wstrzymała ją za rękę. Jeśli mnie kochasz, to będziesz chodziła do pani w dni świąteczne na naukę robotek, a później i mnie czegoś kiedy nauczysz.

Zobaczysz, jak ci będzie przyjemnie zrobić sobie samej żaki do halki, czy wyhaftować sukienkę.

ROZDZIAŁ VIII.

Hanka i ja mamy być pierwszymi dziewczętami. Jutro ranitko jadę do niego i wraz z cąym orszakiem do miasteczka na ślub.

Tak mi lekko na sercu, nie będę patrzył więcej na smutną cecy Ani, a ona przecież wchodzi pomiędzy swoich ludzi, gdzie będzie bardzo lubiana za wszystkie zalety, jakie posiada.

Rodzice nie przyjechali do kościoła. Mama już dwa dni płacze. Anulka pojedzie od nas daleko, smutno jej myśleć, o rozstaniu się ze swą ulubienicą. Matanka mówiła, iż przyjadą wesele.

Tyle strzałów, tyle bomb, szumnie Grzesz prowaazi swą żonkę do ołtarza. Henryk i jego rodzina nie proszeni, lecz jest dużo innych kolegów i koleżanek.

Anulka dziś taka piękna w swych ciętych wolonie w kwiatkach pomarańczowych i śnieżnej, cienkiej, białej sukni. Takiej panny młodej nie widziałem jeszcze, lecz taka smutna; a nieraz

lzy szły się pod długimi rzęsami. Przyjechali rodzice. Matanko, mamuchna będzie czepiała Anulkę?

Będę czepiała synu, ale wesele odbędzie się podług starego polskiego zwyczaj.

Pani Jadwiga rozmawiając z Jankiem, weszła do dawniejszego pokoju dziewcząt i siadła przygotować kwiaty i wstążki.

Hanka wzięła się cicho, przykałęta u kolan pani Halskiej i patrzała. Cóż Hanka, przyszłaś patrzeć czy ładnie ubiłeś swoją siostrę?

Widzisz ile wstążek i kwiatu pomarańczowego! Zrobię z tego stroik tak wykwintny, jak żadne dziewczę wiejskie wśród was jeszcze nie miało.

Jej kochana głowa podwignięta do wszystkiego, zępną po bokach temi ozdobnemi spinkami, pamiątką od Janka. Drzwi z traskiem się otworzyły, do sypialni dziewcząt wpadł Janek, biały był, jak wtedy, gdy leżał pół martwy na karze Wojniczów.

Matanko, to mam z nim robić, nie pozwól, aby ktokolwiek ubliżał Ani. Za nim weszła Anulka wsparta na ramieniu Wity. Zanosita się od płaczu. Jej wysmukłe ciało drgało konwulsywnie.

Zamknięto za nimi drzwi. O Boże! Boże! udzielił mi siły, tamala ręce Ania. O Boże!... jak to źle, jak ciężko... Chwyciła herrowo Janka za ramię. Janus! zostaw go, ja się uspokoję, przyniesi mi wody, niech to wesele odbydzie już do końca.

Gdzie moja żona, gdzie Anka, dobił się niecierpliwie do drzwi Grzesz. Cicho dziecko, cicho, tuliam Anię, nie płacz, twój mąż nie powinien widzieć łez.

Porozmawiam z nim, ułagodzę. Wszedł Grzesz, poszukał oczyma żony, twarz mu posiemniała.

Czego ty przeciesz Anko, nikt mi nie chce powiedzieć co się stało. Al pytasz co się stało, kopnął z wściekłością uchylone drzwi, starszy brat Grzesia. Zapytaj swojej żonki, gdy idzie z jednego, niech nie płacze za drugim. To się nazywa wesele, to jest pogrzeb, chodź jakby ja na krzyż rozpinano. Toż ona nie patrzy na siebie, za innego wodzi oczyma.

Ignacy w gniewie nie zauważył pani Jadwigi siedzącej w głębi pokoju. Podniosła się wtedy pani Halska i białą ręką delikatnie odsunęła syna, nakazując mu wrokiem i słowem postawienie.

Nieporozumienie tu zaszło, jakim prawem ty Ignasiu ubliżasz swej bratowej? Proszę cię powstrzymaj się i postuchaj, jak to było.

Opowiedz nam Anulko. Proszę pani, wytknęła biedna, tuż czytała z Jankiem, a w następnej parze tańczył przyjeściel szwagra Barak ożony, Franek K. i ten pociągnął mnie silnie za welon.

Gdy mu zwróciłam uwagę, żeby się lepiej zachowywał, to śmiał się nam w oczy. Widzisz Ignasiu, iż niesprawiedliwie ubliżasz bratowej i mojemu synowi, a ty Janku musisz być cierpliwszym.

Proszę się Ignasiu idź do gości, zastap na chwilę swego brata. Ignacy wyszedł. Na cóż Grzesiu, rzekła pani Jadwiga, czy masz jaką pretensję do żony, lub do Janka? Czyż on nie szanuje twojej żony?

Ależ proszę pani, ja ufam im obojemu, no Janus, podaj mi rękę i Ance też, bądźmy przyjaciółmi i nadal. Młodzi poszli do gości. Cecy Anulki byty bezmiernie smutne.

Ki byty smutne z matką. O!h moja głowa, moja biedna głowa. Taka śliczna, czekać jej na mnie, byłoby bardzo źle. Już jej niema, umarła! cha! cha! cha! zaczął się śmiać. Ten pyzaty Grzesz, to mąż Ani. Mamol mamol wolał, szarpając za rękę matkę.

Pani Jadwiga przerażona zerwała się, szukając wody. Utożyła syna na łóżku, zmoczyła chusteczkę i obłożyła nią czoło. Głowa Janka paląca.

Baża się o niedawno zagojonej ranę. Uspokajała go jak małe dziecko, usnął, lecz serce miało niespokojny dotądwał gorączki.

Zarządzili kolację. Muzyka ucichła. Wtedy wezwano pana Halskiego, który grał w karty ze starszemi mezczyznami i powiedziano, że Janek jest bardzo chory, trzeba go odwieść do domu. Pan Wojnicz wysłał zaraz jednego z chłopców po doktora de Freitas.

Pan Halski wraz z Jurkiem Hreling i Kazimierzem Wojniczem odwieźli Janka. Rozpoznać się ocepiny. Franek Baraki i tego przysięc, chodząc po sali śmieci się i przewadzi

Bozmaitości.

ODZYSKAŁ WZROK PO TRZECH LATACH.

Nezwykłe interesująca chwila przeżył Anthony Persy, którego trzy lata temu kula bandyty pszabawia wzroku. Kiedy po operacji zdjęto mu z oczu bandaż, krzyknął z uszonym „Boże — ja znowu widzę!” i rozplakał się jak dziecko. Persy ma lat 33 i posiada sklep jubilerski na jednej z najruchliwszych ulic Chicago. Pewnego dnia do sklepu jego wpadło trzech bandytów z krzykiem „reże do góry, lub śmierć”. Nieustraszony Persy rzucił się na napastników. Huknęły strzały i dzielny jubiler runął na z mię przesyty dwiema kulami. Znalezione go niebawem nieprzytomnego. Jedną z kul utkwiła mu w okolicy lewej skroni, drugą w prawej ręce. Lekarze nie spodziewając się, aby Persy żył, postanowili pozostawić mu kulę w głowie. Nie chcieli wskazywać ryzykownej operacji przyspieszenia jego śmierci.

Tymczasem Persy naprzekór przewidywaniom wrócił do zdrowia. Początkowo kula w głowie nie przeszkadzała mu wcale, dopiero potem spostrzegł z przerażeniem, że traci wzrok. Najrozsądniejsze zabiegi nie pomagały. Dopiero po szczęśliwym wykuciu kuli z jego głowy, dzięki jubiler odzyskał wzrok.

SAMOBÓJSTWO PSA.

Dziwy pies rasy św. Bernardyna, w przystępie rozpacz po śmierci swego pana, pewnego finansisty francuskiego, który zmarł dwa miesiące temu, wyskoczył przez okno piętego piętra z kudyku i na miejscu się zabił. Wdowa po finansyście oświadczyła, że pies od chwili śmierci jej męża popadł w me-

lancholję, przestał jeść i też jak strąty. Do 20 mar. przyszedł do jej łóżka, polizał kilkakrotnie jej rękę, a następnie wyskoczył oknem. Policja powiada, że jest to pierwszy wypadek na rekordach policyjnych samobójstwa psa.

TAK CHCE PRZEZNACZENIE!

W Budziszawiu, na Śląsku niemieckim, 17 letni student gimnazjalny Adolf Petri zabił swą szkolną koleżankę Joannę Hicke, liczącą lat 16. Młodzi wybrali się w niedzielę na przechadzkę do lasu, gdy Petri wyjął z kieszeni rewolwer i zaczął w niego ładować naboje. Zaci-kawiona towarzyszą, nic nie podejrzewając, zapytała go co robił. Petri wówczas wycelował prosto w serce dziewczyny, wymawiając następnie słowa: Tak chce przeznaczenie! i wystrzelił pięć kula do nieszojęśliwej, która zdołała jeszcze, nim runęła martwą na trawę, wykrzyknąć: Zituj się, daruj mi życie! Onopak ukląkł przy swej ofierze, czekając aż przestanie oddychać. Udał się następnie do domu, napisał list, opowiadając cały przebieg swej zbrodni i zaniósł go do swego kolegi krótko przed północą. Zawiadomiony dyrektor gimnazjum udał się z komisarzem do Petriego, który, aresztowany, zaprowadził na miejsce zbrodni policję, nie okazując najmniejszej skruchy. Petri, jak donosi „N. Wiener Journal”, zejnował się spycytizmem.

JAK DOKUCZANO NIEGDYS MOŻNYM TEGO ŚWIATA GDY SIĘ ZADŁUŻALI.

Król francuski Karol VII miał tyle długów, że w pewnym okresie zaden szwec paryski nie chciał zrobić monarsze na kredyt pary butów. Królowi francuskiemu Ludwikowi XI, nadworny jego krawiec nie chciał robić ubrań, póki mu król nie zapłaci za poprzednie.

Karol VIII, król francuski, zastawił u pewnego kupca w Lyonie pięciu swych dworzan.

Henryk IV król N. wary, tak się zadłużył, że o ławcy z włości odmówił mu jej dostarczenia.

Król Ludwik XV nie wypłacał pensji swym pazoim, którzy zmuszeni byli zabrać po mieście, aby nie zawstydzić króla wytarłem ubraniami.

Król angielski Edward III ogłosił własną upadłość i doprowadził do ruiny wielu swych wierzycieli.

Napoleonowi I mu w tym czasie, gdy był jeszcze general-em brygady, odmówił szwec paryski Jorstan kredytu na parę butów.

Za cenę spłacenia długów zaproponował rządowi angielskiemu w roku 1874 Kakebn, król wysp Fidzi, odstąpienie swego tronu.

Zna Napoleona, Józefina nie płaciła krawcowej za toalety.

Filozof Franciszek Bacon nocami tylko ukazywał się na ulicach Londynu, bo w dzień śigali go wierzyciele.

Walter Scott, jeden z największych powieściopisarzy świata, pozostawił po swej śmierci 650 tysięcy franków długu, a autorowi „Robinzona Krusoe” sprzedano na licytacji meble.

MIMOWOLNY TWÓRCA MODY.

W tych dniach następcą tronu angielskiego, ks. Walji, stał się mimowolnym twórcą mody, przeciwko której wprawdzie protestują wielcy krawcy londyńscy, która jednak przyjmie się zapewne, młodzi bowiem eleganci londyńscy, nie pytając o zdanie swych krawców, natychmiast naśladowali to, co rzucił się im w oczy u syna króla Jerzego V a wauka Edwarda VII, słynnego swego czasu arbitra elegancji.

Zdarzyło się w ten sposób, że ks. Walji miał że nie spóźił się na pewne uroczyste przyjęcie w Mansion House, t. j. ratuszu londyńskim.

A ponieważ wie dobrze, iż „funktualność jest zaletą królów”, przeto, nie chcąc tracić czasu na wybieranie się coby prędzej wdział tylko żakiet i pospieszył na uroczystość, choć jakoś dziwnie wyglądał przy tym żakiecie wizytowym jasno popielato spodnie z „mankietami garnituru marynarkowego, których zmienić nie miał już czasu.

To jednak, co u zwykłego śmiecielnika uważane byłoby za „shocking”, nie tylko uszło księciu Walji, ale stało się odrazu bez jego woli i zamiaru, nakazem mody dla młodych elegantów londyńskich i z pewnością przyjmie się stopniowo także na kontynencie.

Przypomina to analogiczne zdarzenie z dziadkiem księcia.

Jak zaznaczyliśmy powyżej, król Edward VII służył jako arbiter elegancji i umiał istotnie ubierać się z elegancją dyskretną, ale skrupulatną w najdrobniejszych szczegółach. Nie gardził przytem dobrem jedz niem. To też podczas pewnego obiadu, podjadłszy dobrze i czując, że ścisła go kamizelka, nieznacznie, nachyliwszy się nad stołem, odpiął ostatni guzik. Pomimo jednak usiłowania ukrycia tego, czyn króla nie uszedł uwagi biesiadników i wnet wszyscy podpińali ostatni guzik u swych kamizelek a moda ta, stworzona mimowoli przez króla Edwarda, przetrwała dotychczas.

MARSZALEK FOCH O OPATRZNOŚCI BOŻEJ.

Szwajcarski dziennik „V. terland” w feljetonie z dnia 23 z. m. umie-

ścił bardzo ciekawy interwju swego korespondenta z marszałkiem Foch'em

Rozmowa dotknęła także, między innymi, religijnych poglądów marszałka.

„Nastąpiła pauza — pisze dziennikarz. — Potem zdobyłem się na odwagę zapytania: Czy jest pan tego samego zdania, co Napoleon, że Bóg zawsze staje po stronie najsilniejszej artylerji? Foch uśmiechnął się.

— Bóg — odpowiedział — jest zawsze po stronie najsilniejszych bataljonów, jeżeli te bataljony przedstawiają zarówno moralną jak i fizyczną potęgę.

— Czy pańskie przekonania religijne były panu, jako mężczyźnie i żołnierzowi, pomocą?

— Moje przekonania religijne — odpowiedział marszałek poprostu — są, jak się to samo przez się rozumie, elementem mego charakteru i jako takie uczesniczyły we wszystkim, czego d konałem, jako mężczyzna i żołnierz.

Wiem, pisze dalej Dziennikarz, że Foch jest tem, co anglicy nazywają „mężczyzną od modlitewnika” (Gebetsbuchmann) Pewnego razu spytał go jeden z adiutantów: — Panie generale, czy nie przybądźmy za piz?

— Nie — odpowiedział marszałek — jeżeli Bóg jest z nami, nie Foch wierzy głęboko w Pismo św; modli się codziennie.

— Wierzę głęboko w Opatrzność Boga — powiedział. — Wszyscy jesteśmy Jj narzędziami.

Kolonja „Santa Barbara”

5500 lotów po 10 akiechów

Polozenie: Na lewym brzegu rzeki Iguassu, w niedalekiej odległości od stacyj kolejowych Porto União i União da Victoria. Doskonała droga automobilowa: Porto-Victoria-Manguairinha.

Ceny: 1 lot 10-cio alkierowy od 1.700\$000 do 2:500\$000. Ziemie do uprawy—lasy pinjorowe—herwale.

Informacje: Biuro „Empreza Colonizadora S. Barbara União da Victoria — rua Visconde de Nacar 33.

COSULICH

Tow rzystwo okrętowe Tryjesele Karty okrętowe „de chamadas” z Europy do Brazylji

Znakomicie urządzone pośrednictwo w zamówieniach kart okrętowych „de chamadas” z głównych miast Europy, szczególnie z Polski.

Agencja Centralna w Warszawie „COSULICH LINE” ul. Świętokrzyska Nr. 25

Podróż między Brazylją i Europą pierwszorzędnymi statkami transatlantycznymi: „Saturna”, największy i najszybszy w świecie okręt motorowy i „Atlantia”, tudzież z wszelkim komfortem urządzone statki „Belvedere”, „Atlantia” Najbliższy odjazd z Santos do Europy: „Saturna” 15 grudnia Ince odjazdy: 17 lutego, 6 kwietnia, 27 maja.

Główni Agenci Anonimowego Towarzystwa Martineli: S. Paulo — Rua 15 de Novembro, 35. Santos — Rua 15 de Novembro, 34
ŻADAC INFORMACJY U JOAO NOCITI
Caixa Postal 248—Rua Marechal Deodoro, 63—w Kurytybie

Acosmalte

GARANTIDO

Naczynia z żelaza, lane, emaljowane wewnątrz na szaro! Są to jedyne naczynia, które opierają się niszczącej sile ognia nawet przy smażeniu potraw.

Uważajcie na zieloną markę z napisem „ACOSMALTE GARANTIDO” która jest przyklejona na każdym garnku

Uważajcie na zieloną markę z napisem „ACOSMALTE GARANTIDO” która jest przyklejona na każdym garnku

NIE ROZBIJAJĄ SIĘ, NIE PEKAJĄ, ANI NIE KRUSZY SIĘ EMALJA.

Przy gotowaniu nie przypala się ryż ani inne potrawy. Naczynia te lane z żelaza, emaljowane są z tego powodu godne polecenia, że są ekonomiczne, trwałe i higieniczne. — Specjalne korzyści z użycia naszych garnków: Prędko się ogrzewają, odporne na ogień sadają się też dla kolonii, bo są bardzo tanie i trwałe jak jakikolwiek inne.

SPROBUJcie!

Garnki te są do halcyo a we wszelkich większych sklepach.

Industrias Reunidas ALBA S A - Rio de Janeiro

BACZNOSC PRZED NAŚLADOWANIEM!

Epiny i żerki z oczepin. Młody Bar... podał do pani Jadwigi i powie... nigdy nie sądziłem, aby pani... wych wna w miejsce, holdowała tak... mądrym zwyczajem. Toż to... skąd dla cudzoziemców polscy... robia ze siebie.

Ależ panie Barski, cóż nas obcho... dzieł epiny? My nie pytamy jakie... zwyczajne narodowe ni przynieśli z... Europy. Niech więc oni nie wciągają... do nas język i zwyczaj pow... strzyżną każdy niood od wynarodo... wna są.

(D kończenie nastąpi.)

Prężne obrazy patryjotyczne są ozdobą każdego domu polskiego

Wysyłamy po otrzymaniu gotówki

Wielkie portrety: 74X56 ctm (kolorowe) po 5\$000

1. Prezydent Polski Mościcki
2. Marszałek Piłsudski
3. Kościuszko

Małe portrety: 35X50 ctm. po 2\$000

1. Bol. Chrobry
2. Kościuszko
3. Poniatowski
4. Słowacki
5. Kopernik
6. Sienkiewicz
7. Pr. Mościcki
8. Król Jadwiga
9. Mickiewicz
10. Haller

Zamówienia kierować pod adresem:

GAZETA POLSKA Kurytyba - Parana Caixa B.

Dzisiaj w kinach „Republica” i „America”

Nadzwyczajna produkcja

O Monstro do Circo (Potwór cyrkowy)

Najpiękniejszy i najwspanialszy film wytwórni Metro Goldwyn Mayer z me- skim i sympatycznym królem transformacji (przeobrażania) Lonem Chaney

Niedziela dnia 20

w kinach Republica i America

w sekcjach bieżących — 2 wspaniałe filmy Cabana Encantada (chata zaczarowana)

i First National — w 7 częściach z Rym Bartemessem

Andarilho (piechur włóczęga) Nadzwyczajna produkcja Pro- u Serrador z artystą Harym Langdonem

DZIAŁE

Matinee w REPUBLICIE

s Chrystus, król Nieba i Ziemi

czuje ten film, gdyż jest on piękny i doskonały dokonany na tych samych miejscach, gdzie się odbyło ukrzyżowanie Zbawiciela.

Poniedziałek dnia 21

w kinach Republica i America

GASANOVA (księżka kochanków) Najwspanialszy film w 1. 1928 Ol- brzym Programu Serrador z artystami Iwanem Moniuskinem, wykonawcą roli Michała Strogoffa.

W przyszłym tygodniu

Annie Laurie wytwórni Metro z arty- stami Lillian Gish i Normanem Kerry.

WKRÓTCE

A Mariposa do Danubio (Cma Du- naju) Programu Serrador z artystką Lią Mars.

